

Móra Nyúz

III. évfolyam 4. (14.) szám A Móra Ferenc Kollégium lapja 2002. március 11.

(Aba-Novák Vilmos: A madarak teremtése – részlet)

Éledő természet...

Szerkesztői szó

A 2002-es év első számát tartjátok kezetekben. Megpróbáljuk felidézni a január-februári kollégiumi eseményeket – van mit: változások történtek a büfében és a könyvtárban, lepörgött a farsang és egy In Digó-koncert, beindultak a különböző szakmai előadások –; de emellett természetesen kitekintünk a kollégiumon túlra is: elbúcsúztatjuk az Ady téri sporttelepet, és sok egyéb mellett olvashattok pl. a nemrég lezajlott Téli Olimpiáról, Kokó visszavonulásáról vagy éppen a Szentivánéji álom szegedi bemutatójáról is. Ahogy már megszokhattátok, ezúttal is folytatjuk a seniorokat bemutató sorozatunkat, ill. könyv-, valamint cédeajánlásainkat.

A kollégiumi eseménydömpingnek pedig következik a folytatása – „pireg-pörög a show” -: közeledik a Ki Mit Tud? és a Morgilla, filmklubok indulnak, elkezdődik – és remélhetőleg 2 év után először be is fejeződik – a kollégiumi focibajnokság, folytatódnak az irodalmi, történelmi, politológiai estek. Szóval, program van bőven, lesz miről beszámolnunk áprilisban is. Használjátok ki a lehetőségeket, és érezzétek jól magatokat! A II. félév elkezdődött, és a kollégium mindannyiunké!

Pintér Lajos

Tartalomjegyzék:

Szerkesztői szó	2	Kollégiumi versek	19
Óvoda, iskola, PhD, üvegfestés	3	Könyvajánló	21
Csakazértis: Büfé!!!	4	Robbie vs. Frankie	22
Csütörtöktől csütörtökig – áll a bál...	4	Álom luxuskivitelben?	23
Tavaszi, zsírpárnák, satöbbi	5	Éjszakázás két héten keresztül	23
Rövid beszámoló a könyvtárról	5	Mókás fiúk a zöld gyepen	26
A nem dohányzók védelmében	6	István, a király	27
Shakespeare, az örök kortárs – vetítéssor.	6	„És most kiállították az egész csapatot...”	28
Irodalmi Móra Estek	7	Miért éppen... Ausztrália?	30
L. Z. a koliban	8	Fosztlányok	32
Móra Ferenc, az ezerarcú showman	8	Teki sztori	34
„Választások Magyarországon 2002”	10	Kedves naplóm!	34
„Helyzetjelentés” a magyarság jelleméről	11	Mellek, macskák, málnabokrok	36
Szöveg/ár/adat	12	Rejtvény!	36
„Kézem dühöngve tördelem...”	15	Impresszum	37
Aprópénzre váltott tehetség	16	Emlékeztető	37
Adiós, Ady tér!	17	Fritz-képregény IX.	38
Izé...	18		
Beteg utópia	18		

Szerettünk, Ady tér!

Óvoda, iskola, PhD, üvegfestés

– beszélgetés Molnárné Urbanik Tímeával, a második emelet seniorával –

Délután van, amikor beszélgetünk, Tímea épp a számítógép mellől áll fel, hogy időt szenteljen az interjúra. Minden percet ki kell használni, hiszen órákat tart, kutat, szakdolgozatot ír, irodalmi esteket szervez a kollégiumban, mellesleg üveget is fest... Na, de mindent csak sorjában.

Beléptemkor először is a berendezés nyüggöz le: a második emeleti seniori szoba minden szeglete ki van használva, a polcok tele könyvvel és cédével. A plafonon pedig a csillár HELYE.

– Épp tegnap szakadt le, – mutat felfelé Tímea – szerencse, hogy nem voltunk itthon. Egyébként nagyon kellemes itt, jól megvagyunk a kollégiumban.

Tímea augusztus óta házas, a férje Molnár Tamás, aki most egy gyógyszeripari cégnél dolgozik informatikusként.

– Mindketten könyvtár-informatika szakos hallgatók is vagyunk, úgyhogy ismét napirenden van egy szakdolgozatírás.

Urbanik Tímea magyar szakosként diplomázott 2000-ben, és a modern magyar irodalom és az irodalomelmélet speciális képzést is elvégezte. Jelenleg a Modern Magyar Irodalom Tanszéken PhD-ösztöndíjas. Kutatási témája az emlékezés elbeszélésmódjai prózai művekben: Füst Milán és Garaczi László írásaival is foglalkozik, de a legnagyobb hangsúlyt a nemrég elhunyt Mészöly Miklós munkásságára fordítja.

– Másodéves PhD-s vagyok, Mészölyvel három éve foglalkozom. Az ösztöndíj – azon kívül, hogy jelentős anyagi hozzájárulást is ad – egyben órátartással is együtt jár. Mindhárom általam vizsgált szerző előfordult már a szemináriumokon, de az a tapasztalatom, hogy Mészölyt kicsit nehezebben értelmezik a hallgatók. A véleményüket, reflexióikat azonban mindenképpen jól tudom hasznosítani a munkámban.

Tímea óvónóként és általános iskolai tanárként is dolgozott már az egyetemi évei előtt, de a jövőt elsősorban a felsőoktatásban képzei el. Rólunk, mostani hallgatókról kicsit árnyaltabb a véleménye, mint mórás senioritásainak:

– Az óráimon megszólalnak az egyetemisták, sőt olvasnak is, tehát lehet velük dolgozni. De felvételiztetésben is vettem már részt, – teszi hozzá – és átéltem egy-két kínos pillanatot.

A Pécsről származó seniorról azt is lehet tudni, hogyha teheti, biciklivel jár be az egyetemre. Igaz, hogy már el is ütötték egyszer itt Szegeden, de Tímeát nem lehet eltántorítani. A lába ugyan fáj, de bátran kerékpárra pattan a baleset óta is. Ugyanilyen lelkes, amikor új hobbijáról, az üvegfestésről mesél:

– Az élmény, hogy szép tárgyak kerülnek ki a kezemből, pedig nem tudok jól rajzolni, nagyon sokat ér! Igaz, hogy a festék büdös, ezért ebben a kis térben – a szobában – nem túl célszerű ennek az elfoglaltságnak

hódolni, ha van időm, azért mégis rászánok egy-egy órát. A legutóbbi ajándékozáskor például a szeretteim mind ilyen módon készült gyertyatartót, vázát vagy bögrét kaptak.

A mórások Tímeát az irodalmi estek szervezőjeként ismerhetik elsősorban. (Az „irodalmi mórás esték” elnevezésből készült IME logót is láthatták már, amelyet Flóra Virág készített.) Meg is szokták tőle kérdezni, hogy most ő Bombitz Attila? (Bombitz Attila szervezte a tavalyi évig a kollégiumban ezeket az esteket). Nos, a válasz: NEM, Tímea Tímea, de legalább olyan színvonalas programokat rendez, mint elődje.

– Az első félévben volt egy több alkalomból álló rendezvény, amely a humántudományok és az informatika kapcsolatát lett volna hivatott jobban megvilágítani, de sajnos nem mondhatom, hogy nagy lett volna az érdeklődés. Pedig volt szó a szövegdigitalizálásról és a magyar elektronikus könyvtárról is, amelyek hasznosak lehetnek volna minden egyetemista számára. Volt Garaczi-est is, március hatodikán Bocsor Péter „látta vendégül” Marnót, a Budapesten élő kortárs író-kritikust.

Tímea azt is elárulta, hogy tervben van egy Mészöly-émlékest sorozat is, amelynek keretein belül Thomka Beátát, Szörényi Lászlót is tervezik meghívni. De mindenekelőtt még önálló programként – tehát nem a sorozat részeként – a Móra vendége lesz Polcz Alaine, aki pszichológus és író, mellesleg pedig Mészöly Miklós özvegye. Ez a program március 19-én lesz.

Szóval Urbanik Tímea esteket szervez nekünk, biciklizik, és szereti a dzsesszt. Tamás, a férje szeretette meg vele. Lajkó Félix és a Kispál is „bejön” neki, sőt a vilázenéket is szeretné hallgatni, ha lenne rá lehetősége. Mert, – azt mondja – az nem háttérzenének való, másra viszont

manapság nem futja az idejéből. Szeretné, ha egy kicsit aktívabbak lennének a kollégisták a programokon, és szeret főzni is, de ez egy kollégiumban nem olyan, mint otthon. És még biztos, hogy nagyon sok mindent szeret, de röviden

ennyi fért ide. Aki még valamire kíváncsi, az kérdezze meg őt, a második emeleti seniori szobában megtalálja. Vagy az irodalmi esteken.

-bem-

Csakazértis: Büfé!!!

Új év, új büfé! Valahol igaz és valahol hamis az állítás. Hiszen a hely régi, de a működtetők újak. Kollégiumi életünk mindennapi színtere a büfé, sokan itt kezdik a napjukat egy jó kávéval, esetleg valami harapnivalóval. És ide rohanunk, ha már végképp az éhhalál szélén állunk. Persze a kolibulikról sem szabad megfeledkeznünk, hiszen itt szerezzük be az akkor életető muníciót is.

A büfé korábban azt jelentette, hogy Feri, aki mindig jópofa volt, de elment. Persze az élet itt folytatódik tovább. Az új büfések Feriétől vették át a kis vállalkozást, hiszen régi ismerősei voltak. Ők Lakatos Nikolett és Buholcz Árpád. Sokan sajnos még a nevüket se tudtuk. Niki korábban egy Fornetti pékségben dolgozott - egyébként kereskedelmi végzettségű, így nem áll távol tőle ez a munka -, Árpád pedig csúsádzakkal

foglalkozott. 2002 január 4-én vették át a kuli büfét és persze a megmaradt árukészletet. Sajnos pont az áremelkedésekkel egy időben indítottak ők is, ez persze megnehezítette a helyzetüket, de –

mint ahogy Niki mondta – próbálják az árakat mérsékelni. Szeretnék bővíteni az áru-, ill. ételkínálatot. Lehet, hogy hamarosan már sült burgonya és fasírt is szerepel az „étlapon”.

A kezdet nehéz volt számukra, de azt hiszem, ez az időszak lassan kezd elmúlni és ők is elmaradhatatlan részei lesznek kollégiumi életünknek, mint ahogyan

Feri vagy Marika néni voltak. Kezdenek ők is feloldódni, talán már otthonosabban érzik magukat ezen a munkahelyükön! Azt hiszem, ehhez a mi segítségünkre is szükség van!!

O.V.

Csütörtöktől csütörtökig – áll a bál...

Nemrég kezdődött el a II. félév, és kihasználva a kollégisták most még rendelkezésre álló szabadidejét, a Móra számos „hangos” programot kínált február második felében.

Néhány évvel ezelőtt rendezték az első farsangot a kollégiumban. Az elmúlt 2-3 évben pedig – főleg Szalánczy Dorka kezdeményezésére – immáron a hagyományos közösségi rendezvények szerves részévé vált. Az idei február 21-én lett megrendezve.

A jelmezes felvonulást (21 óra körül) nagy lelkesedés kísérte mind a résztvevők, mind a közönség részéről. Több évre visszamenőleg most öltöztek be a legtöbben, és most adták le a legtöbb közönségzavazatot (majdnem 100 db-ról van szó). A szervezés koordinálása ezúttal is Esztergályos Dóri nevéhez

fűződik, a műsor levezénylését pedig Molnár Viki vállalta magára. A zsűriben Henzel Adri,

Szuppinger Peti és Tuska Laci vettek részt. Sokan hetek óta készültek, néhányan pedig pár órával a kezdés előtt szedtek össze ötletes cuccokat – a lényeg, hogy mindenkinek sikere volt. Újdonság, hogy a korábbiakhoz képest nem voltak egyéni „versenyzők”, hanem leginkább baráti társaságok verődtek össze a poén kedvéért. A győztes csapat a „12 hónap” lett; ők egy tortával távoztak, de a szervezők ötletességének köszönhetően senki nem ment el üres kézzel.

A jeles esemény alkalmából Eta néni is visszanézett hozzánk. Nemcsak a nosztalgia hozta vissza, hanem egy kedves szívességet vállalt el: fánkot süített a farsangi társaságnak. (Köszönjük!) Az eredményhirdetést követően egy kis táncanfolyamon vehettünk részt.

Horváth Nándi szavára könnyen párokba rendeződtünk, és pár perces fináléként moldvai néptáncot járt mindenki. Ezzel azonban semmi nem ért véget: kis késéssel, de jött (ebben a tanévben először) Breki, és egy Mórás buli, kb. reggel 6-ig.

Két nap telt el, és szombat éjjel sem csendesedett a Móra. Emlékeztek a 2000-es Morgilla győztes csapatára (Arnoldék)? Igen, ez a baráti kör, a „Nyugdíjasklub” tartott egy kis összejövetelt. A Pannon Party 2002 lényege az volt, hogy csak magyar számok szóltak. Géro Balázs

szolgáltatta a zenét, a menü zsíros kenyér volt, és úgy tűnt, nagyon jól érezték magukat.

Február 28.: egy héttel vagyunk a farsang után, és egy újabb lehetőség arra, hogy jól érezzük magunkat. Sokak kérésére újra itt járt az In Digó: egy kis rockzene a 80-as évekből. Jó néhány ráadás után tudtak csak elindulni; aki lent volt, az tudja, hogy ezt kár lett volna kihagyni.

Remélhetőleg az elmúlt napokban mindenki megtalálta a kedvére való bulit.

Fülöp Annamária, Lutz Gábor

Tavaszi zsírpárnák, satöbbi

Hát igen. Lassan vége a télnek, nyílik a tavasz, a télikabátok és a vastag pulóverek bekerülnek a szekrényünk leghátsóbb zugába és jöhet a jó idő, ami belefér. Jobban mondván jöhetne, de bizony a forrósággal együtt jár az is, hogy lengebben öltözködünk. Mindent, amit a kabát és a pulcsi olyan jól eltakart, most könnyörtelenül közszemlére kerül, bármennyire is tiltakozunk ellene. Ami a strandot és a fürdőruhát illeti, hát arról ne is beszéljünk. Biztos vagyok benne, hogy a lányok jó része elkeseredetten néz bele ilyenkor a tükörbe, majd következnek a jól hangzó fogadalmak és szilárd elhatározások, hogy mostantól kezdve bármivel kínáljatok is, nem eszek, csak TESCO gazdaságos hungarocellt (a puffasztott rizs hétköznapi elnevezése) és a jól bevált Coop kefir.

Pedig az, hogy hirtelen drasztikus módon lecsökkentjük a bevitt kalóriaadagot, csak ideiglenes megoldás, nem hoz tartós eredményt. Az egésznek a titka bizony a **MOZGÁS**. Erre kérdezhetitek tőlem: ugyan hol? Fussunk az aszfalton? Vagy iratkozzunk be méregdrága fitness-clubokba? Netalán vegyünk ki egy szerfelett érdekesítő aerobic-kazettát?

Nos, a megoldás egyik sem, még csak nem is az aerobic Norbival, hanem az aerobic Hadik Mártival vagy Vácsi Eszterrel minden hétköznap este a Móra

kollégiumban. Tehát, ha meg akarsz szabadulni néhány felesleges kilótól és ráadásul még jól is akarod érezni magad, akkor csak le kell jönnöd a játékkerembe esténként fél 8-tól és egy óra felszabadult mozgással jutalmaznod.

Ide nem kell előre bejelentkezni, ingyenes, akkor jössz, amikor kedved van, nem kell idegen emberek előtt feszélyezned magad, hiszen itt mindenki ismer mindenkit sőt még a kollégium épületét sem kell elhagyni azért, hogy mozogjunk egy keveset.

Az egyórás torna valóban hatásos, ezt tapasztalatból mondom. Minden részünket megmozgatják a lányok és persze a lazítás is szakszerű, hiszen másnap nincs izomlázunk.

Minden kollégista lánynak melegen ajánlom, használja ki ezt a nagyszerű lehetőséget, mert ilyen nem sok helyen hallani, hogy valahol ingyen tartanak zenés tornát.

Ha még a mozgás mellett valaki az étrendjére is odafigyel, biztos lehet benne, hogy a kitartó munka meghozza a gyümölcsét és a nyár nem a zsírpárnák rejtegetésével telik majd, hiszen az elismerő pillantások fényében való sütikérezés sokkal jobban lefoglal.

isaura

Rövid beszámoló a könyvtárról

Gondolom, mindenki számára világos, hogy itt most a kollégiumunkban fellelhető könyvtár lesz a téma. A kíváncsúnál ugyanis valószínűleg kevesebben tudják azt, miként is növekszik a könyvek száma időről - időre. Pedig havonta nagy (és nehéz) dobozokban érkezik az a sok olvasnivaló, amikhez egy, a minisztérium által meghirdetett pályázaton keresztül jut a kollégium.

A legszebb az a dologban, hogy az eddig főként BTK-s hallgatók számára hasznos könyvek köre sok új témájával egészül ki. Mára már a jogászok, közgazdászok, kémia vagy matek szakosok, de még a pragmatikusok is megtalálhatják a számukra szükséges anyagot. Jelenleg 7514 darab könyv található meg lent az alagsorban, plusz amit még nem regisztráltak, és ez a szám csak nő.

Ezenkívül, aki kíváncsi rá, kikölcsönözheti az egyetlen rendelkezésre álló, Ázsiát bemutató multimédiás CD ROM-ot.

Új szabályok is vannak: 30 napra max. 10 db könyvet kölcsönözhetünk ki, amit egyszer – további 30 napra – meghosszabbíthatunk. Ehhez azonban feltétlenül le kell vinni a meghosszabbítani kívánt könyvet. Aki határidőre nem viszi vissza a könyvet,

az – egy hét türelmi idő után, azaz a kölcsönzéstől számított 38. ill. 68. naptól – hetenként és könyvenként 100 Ft büntetést köteles fizetni. A könyv vissza nem szolgáltatása, vagy - elvesztése esetén - árának meg nem térítése a kollégiumi tagság megszűnését vonja maga után.

Luffy

A nem dohányzók védelmében

A megyei ÁNTSZ képviselőjében a Móra Kollégiumban megjelent egy ellenőrző csoport, s komoly hiányosságokat észlelt a nem dohányzók védelmében hozott rendelet betartása terén. Az ellenőrök a kollégiumban dohányzási helyként kijelölt alagsori kávéházban nem találták meg az erre utaló feliratot, pedig azt az igazgató saját kezűleg helyezte el több alkalommal. (Az ellenőrzés után visszahelyezett feliratokat ismételtén, két alkalommal újra levették a kollégisták.) Találtak továbbá a folyosókon hamutartókat (1-3 db csikkel) illetve hamut tartalmazó konzervdobozokat. Dohányzó kollégistát az ellenőrzés során a kollégiumban nem találtak. A szabályok megsértéséért igazgatót személyre szólóan 100 000 Ft bírsággal büntették.

Mindezek után és ismeretében – különös tekintettel a nem dohányzók védelmére – a kollégiumban – ezúttal az ÁNTSZ engedélyével – az igazgató a következő helyeket rendeli el dohányzás céljára:

1) Alagsori kávéház

2) A hátsó lépcső emeleti fordulójának ablak melletti területei. (Egy előző vizsgálat ezeket a helyeket még nem engedélyezte.) *Ezeket a*

helyeken is csak nyitott ablak mellett szabad dohányozni, hogy ne zavarja a közeli szobákat!

A közös helyiségekben tilos a dohányzás!

A kijelölt dohányzó helyeket tartalmazó feliratokat tilos helyükről levenni!

Ablaknál csak akkor lehetséges, ha valamennyi szobatárs ezt jóváhagyja. Egyetlen ellenvélemény esetében már nem szabad rágyújtani.

Az igazgató köteles ellenőrző naplót vezetni, melyben időpont, név, helyszín feltüntetésével rögzíti a nem kijelölt helyen dohányzók adatait. Üresen talált ellenőrző napló további ÁNTSZ vizsgálat esetén újabb büntetést von maga után.

További ÁNTSZ vizsgálat során, az adott pillanatban a nem kijelölt helyen dohányzók személyre szólóan minimum 30 000 Ft-os bírságban részesülnek!

A fenti szabályok maradéktalan betartását kéri:

az igazgató

Shakespeare, az örök kortárs

Vetítéssorozat

március 11.	19:00	Hamlet	r.: Grigorij Kozincev	1964, 140'
	21:30	Hamlet	r.: Franco Zeffirelli	1990, 130'
március 18.	19:00	Hamlet, vagy amit akartok	r.: Kenneth Branagh	1995, 99'
	21:00	Rosencrantz és Guildenstern halott	r.: Tom Stoppard	1990, 117'
április 3.	19:00	Macbeth	r.: Roman Polanski	1971, 140'
	21:30	Véres trón	r.: Akira Kurosawa	1957, 110'
április 8.	19:00	III. Richárd	r.: Fehér György	1973, 90'
	21:00	III. Richárd	r.: Richard Loncraine	1995, 104'

április 15.	19:00	Lear király	r.: Grigorij Kozincev	1969, 129'
	21:20	Káosz	r.: Akira Kurosawa	1985, 160'
április 22.	19:00	A vihar	r.: Derek Jarman	1979, 95'
	21:00	Prospero könyvei	r.: Peter Greenaway	1991, 124'
április 29.	19:00	Szentivánéji álom	r.: Michael Hoffman	1999, 116'
	21:10	Szentivánéji álom	r.: Max Reinhardt	1935, 117'
május 6.	19:00	Rómeó és Júlia	r.: Franco Zeffirelli	1968, 138'
	21:30	Rómeó és Júlia	r.: George Cukor	1936, 125'
május 13.	19:00	Rómeó + Júlia	r.: Baz Luhrmann	1996, 120'
	21:10	Öld meg Rómeót!	r.: Andrzej Bartkowiak	2000, 115'
május 20.	19:00	A makrancos hölgy	r.: Franco Zeffirelli	1967, 122'
	21:10	10 dolog, amit utálok benned	r.: Gil Junger	1999, 97'

A vetítések kötetlen beszélgetés kíséri a látott alkotásokról.

Figyelem! Figyeljétek a plakátokat!

Bizonyos beszélgetéseket

Dr. Szőnyi György Endre

a Szegedi Tudományegyetem Angol-Amerikanisztika Intézetének vezetője, Shakespeare-szakértő fog vezetni!

Irodalmi Móra Estek

Némi ízelítő e félév irodalmi programjaiból időrendben: március 19-én Polcz Alaine pszichológusnő, író nő lesz vendégünk. Legmegrázóbb és talán legismertebb műve az *Asszony a fronton* című önéletrajzi írása. 1996-óta *Éjjeli lámpa* címmel háromszor is megjelentek esszéi, elmélkedései az olvasásról, a szerelemről, a halálról. *Macskaregény* és *Leányregény* című írásai 2000-ben jelentek meg a Kalligram és a Jelenkor Kiadó gondozásában. Pszichológusként művészetterápiával, játékdiasztikával és tanatológiával foglalkozik. A Magyar Hospice Alapítvány elnöke, fontos szerepe volt a magyar Hospice-mozgalom kialakulásában. Több könyvet

írt e témában: *Meghalok én is? (a halál és a gyermek)*, *A halál iskolája, Ideje a meghalásnak, Gyászban lenni*. A halállal való foglalkozás mellett nagy életszeretet jellemzi az írónőt. Jó példa erre *Főzzünk örömmel!* című szakácskönyve, mely finom és olcsó ételek receptjein túl érdekes olvasnivalót is kínál. Az életút-beszélgetést Sáfár Judit V. éves pszichológushallgató vezeti, aki az egyetemen működő Diákcentrumban a Kortárs Segítő Csoport vezetője.

Április 2-án Thomka Beáta tart előadást Mészöly Miklós (1921-2001) prózájáról a Mészöly Miklós Emlékestek megnyitó előadásaként. A korábbi évtizedek magyar prózáját jelentősen

meghatározó író műveinek megismeréséhez a *Volt egyszer egy Közép-Európa* című gyűjteményes kötetét ajánlom. Aki poétikája, gondolkodásmódja iránt érdeklődik, annak a Szigeti László által készített, *Párbeszédkísérlet* című interjúkötetet és Mészöly esszéinek olvasását ajánlom. Thomka Beáta az Újvidéki Egyetemen szerzett diplomát, 1991 óta Magyarországon él, jelenleg a Pécsi Tudományegyetem egyetemi tanára. Tolnai Ottóról és Mészöly Miklósról monográfiát írt. 1995-től a *Mészöly Miklós művei* életműsorozat szerkesztője a Jelenkor Kiadónál. Az előadás előtt levétűnk egy

Mészöly Miklóssal készült beszélgetést. További előadásokra Szörényi Lászlót és Balassa Pétert várjuk.

Április végén közkívánatra városunk irodalmi folyóiratának, a Tiszatájnak bemutatkozó estjére kerül sor. A Hazai Attilát vendégül látó Tiszatáj-estnek is kollégiumunk ad helyet.

Ígéretünk van még Tolnai Ottó költői estjére. Mindenkit szeretettel várunk!

Urbanik Tímea

L. Z. a koliban

Szobatársammal rábeszéljük egymást, hogy nézzük meg a Latinovits-estet a büfében, hiszen időnk, mint a tenger, s kultúrára korog az agyunk. Lesétáltunk hát. Attila az üres első sorokba zavart minket, hátul már majdnem álltak. Azt ugye mindenki tudja, hogy az utolsó sorokból könnyebb meglépni, de ettől a lehetőségtől minket megfosztottak. Már csak abban bízhattunk, hogy annyira jó lesz a produkció, hogy eszünkbe sem jut majd az olaj és a rálépés. És lőn! Jöve A művész, és szaval vala. Oly hévvel, hogy mindenkibe beleszorult az utolsó lehelet. Legalábbis egy időre. Mert egyszer csak megtorpant, s zavartan mondta: „Elnézést...” Elkezdett papírai között keresgélni, és nekem az jutott eszembe, hogy biztos kiszaladtam volna a helyében. Azt hiszem, itt igen megtört a fiatalember lendülete, s előlről kellett

kezdenie estjét, innen már alig pillantott fel a versekből.

Ez a baki rányomta bélyegét az előadásra, de azt hiszem, sikerült felülemelkednie rajta. Innen már gördülékenyen ment az előadás. Szép versek, nagyon szép zenei kísérettel. Csak technikai nehézségek adódtak már.

Összegezve azt mondhatom el, hogy az est színvonalasra sikeredett, a művész nagyon igyekezett, azonban kicsit talán túl intenzív és hosszú volt, így kissé elfáradtunk az előadás végére.

(Mások is így jártak, csak ők hátul ültek, illetve nem ültek...)

m. e.

Móra Ferenc, az ezerarcú showman

Mielőtt még bárki megvádolna azzal, hogy címadásomban anakronisztikus vagyok, illetve történelmietlen olyan kifejezéssel illetni egy személyt, amely kifejezés annak életében még nem is létezett, gyorsan leszögezném a következőket:

- (1) Az említett besorolás nem tőlem származik, hanem Lengyel András nevezte így előadásában Mórát – tréfásan, de találóan.
- (2) A jó cím felhívja magára a figyelmet, érdeklődést kelt. Ennek egyik legjobb eszköze a meghökkentés. Erre, véleményem szerint, kiválóan alkalmas egy olyan titulus, amellyel nyilvánvalóan nem illethettek kortársai egy adott személyt.
- (3) A ma embere szükségszerűen a mában él, így számára a valóság fogalma szorosan összefonódik a jelen élményével. Ebből következik, hogy a jelent inkább érzi valóságosnak, kézzel foghatónak, mint a múltat. Azzal, hogy a jelen képződményeit – a történelmi szemlélettel és a konvenciókkal teljesen ellenkező módon –

a múltra alkalmazzuk, a ma élő olvasóhoz az közelebb hozható.

Mindezek után már csak annak az egyáltalán nem elhanyagolható dolognak a tisztása szükségeltetik, mielőtt továbbhaladhatnánk, hogy voltaképpen milyen előadásról van itt szó, és ki az említett Lengyel András, ugyanis az akkor és ott jelenlévők csekély száma (És akkor még finom vagyok!) arra enged következtetni, hogy a fentebb elejtett néhány apró adatból a kollégisták 99%-a képtelen lenne ráismerni. Csak az ő kedvükért: az előző hónapban Lengyel András irodalomtörténész és Kürti Béla, a Móra Ferenc Múzeum régésze mutatta be kollégiumunk névadójának két, egymástól el nem választható arcát az ezerből, az íróét és a régészét.

Az író

Móra irodalmi jelentőségével kapcsolatban Lengyel András először az irodalmi kánonból és annak a rendszerváltozáshoz kapcsolódó újraformálásából, újraformálódásából indult ki. Ez az újraformálódás magával hozza bizonyos

korábban jelentős írók leértékelődését, míg mások, akik addig a második vagy harmadik vonalban szerepeltek, vagy esetleg egyáltalán nem is ismerték el őket irodalmi jelentőségűnek, látványosan felemelkednek, a figyelem előterébe kerülnek. Ennek legjobb példája az egyre nagyobbra értékelt Kosztolányi és a már-már feledésbe merülő Déry Tibor.

Az előadó arra is felhívta figyelmünket, hogy az olyan regionális irodalmi központok, amelyek Budapest mellett szintén képesek jelentős művészeti alkotásokat, alkotókat felmutatni, – ilyen Szeged is – könnyen eshetnek a provincializmus csapdájába, könnyen termelhetnek helyi klasszikusokat. Előfordulhat, hogy a közösség által fontosnak tartott alkotó objektív mércével nézve nem, vagy legalábbis olyan mértékben nem képvisel jelentős értéket, mint ahogyan ezt a közösség tartja róla.

Móra Ferenc 1879-ben született Kiskunfélegyházán, olyan korszakba, olyan környezetbe, amely határhelyzetet jelent a magyar irodalomban. Egyfelől a nemzetieskedő, Aranyt és Petőfit másoló epigonköltők korába, amikor az alkotók egy jelentős része addigra kiüresedett formában mondott el addigra szintén kiüresedett témákat. Másfelől vele együtt, vagy kvázi együtt kezdték pályájukat a születő modern magyar irodalom alkotói, Kosztolányi, Babits és Kassák Lajos. Móra Ferenc számára az előbbi lehetőség volt a példaértékű. Részben bátyja, Móra István okán, aki maga is az epigonista költőkhöz tartozott, részben azért, mert az akkori szegedi és Szeged-környéki életre is inkább a konzervativizmus és a hagyománytisztelet volt a jellemző.

Lengyel András Móra-szemlélete szerint írónk alapvetően három tényezőnek köszönhetette, hogy több lett az előtte álló modellnél:

- (1) a háború élményének, az élesedő ellentétek és felszínre kerülő ellentmondások időszakának;
- (2) a pénzkereső tevékenységként folytatott illúzióromboló hatású munkának, az újságírásnak;
- (3) a Karinthy által is magasztalt hihetetlen nyelvi kifejezőerőnek, amivel Móra rendelkezett.

Nézete szerint azonban az első két tényező okozta radikalizálódás egy ponton megtört, Móra nem volt hajlandó közege konvencióival szembefordulni, s éppen ennek tulajdonítható, hogy végül is nem lett kiemelkedő jelentőségű alkotó még abban a műfajban sem, amelyben a

legnagyobb volt, a tárcában. Munkássága ugyanakkor, ha csak a magyar irodalom második vonalába tartozik is, mégis maradandó, tartós értéket képvisel főként a humoros formába rejtett keserű, villámszerű félmondatok ellentmondása és az utánozhatatlan írásmód miatt.

A régész

Kürti Béla szerint Móra Ferenc irodalmi és régészeti munkássága között erős összefonódás tapasztalható, aki az íróval foglalkozik, nem kerülheti meg a régészt, és ez fordítva is éppígy igaz. Mindez annak köszönhető, hogy az alkotó tevékenységei jelentősen egybefonódtak, pontosabban írásaiban találtak egymásra. Előadásával amellet, hogy betekintést kívánt nyújtani a régész Móra mindennapjaiba, egyrészt ezt a feltevést próbálta alátámasztani, másrészt pedig a régész szakma Mórával kapcsolatos negatív attitűdjével foglalkozott.

Móra régészeti tevékenysége igen jelentős, az általa felszínre hozott leletek a Móra Ferenc Múzeum mai anyagának is 1/3-ad részét teszik ki. Munkássága során nagyjából 3000 sírt tárt fel a

bronzkortól az Anjou-korig. A mai régészek jelentős többsége Kürti szerint mégis negatívan ítéli meg Mórát. Egyrészt nem megfelelő módszerek használatával és elégtelen dokumentáció készítésével vádolják, másrészt rendszeresen hibájául róják fel, hogy túl keveset publikált. A második vád teljes egészében jogos,

összesen öt szakmai publikáció látott napvilágot tollából, azok viszont a kor színvonalán íródott, igényes munkák, még akkor is, ha rövidebb lélegzetűek is, illetve némelyikük szigorúan véve nem is régészeti, hanem inkább néprajzi munka. Az, hogy Móra nem megfelelő módszereket használt volna, Kürti szerint részben annak tudható be, hogy nem rendelkezett szakmai diplomával, részben pedig nem helytálló, hiszen a korszakban általánosan elterjedt és használt eljárásokat alkalmazott. Dokumentációival kapcsolatban pedig teljesen alaptalan a negatív vélemény: illusztrációval jól ellátott, helyben készült dokumentumokat hagyott hátra, a rajzok alapján pontosan rekonstruálható például a viselet vagy akár a temetkezési szokások is. Érdekes adalékként említette meg az előadó, hogy a szakma által oly nagyra értékelt Csallány Dezső publikációinak 90%-ában Móra által kiásott leleteket publikált.

Arra, hogy írói munkásságában milyen mértékben képviseltette magát a régészet, példaként a *Négy apának egy leánya* című művet hozta fel,

amelynek kerettörténete egy ásatás, ráadásul az alkotó annyira pontos leírást ad létező ásatási eredményekről, hogy a csókai ásatás 45. sz. sírja a szöveg egy pontján teljes bizonyossággal azonosítható. Kürti szerint emellett általánosságban is elmondható, hogy amikor Móra műveiben (pl. Ének a búzamezőkről, Kéményseprőék Szőregen, Dusán a múzeumba kerül, stb.) ásatásokról ír, akkor a leírások az ásatási dokumentációnak megfelelnek. Az 1970-es években egyébként megjelent egy Igazlátók című válogatás Móra Ferenc régészeti tárgyú írásaiból, amelyet a leletek képei illusztrálnak. (A képeket előadónk válogatta.)

Az előbbieknél köszönhetően Móra írói munkássága a régészet népszerűsítése szempontjából is lényeges, ugyanakkor nem kizárólag írásaiban, de éppúgy az ásatások helyszínén is folyamatosan magyarázott és szemléltetett: az érdeklődőknek mindent megmutatott és elmagyarázott. Ezt tudva nem meglepő, hogy az 1920-30-as években Móra Ferencet a magyar átlagember korának legnagyobb magyar régészeként tartotta számon. Ha ez némiképp túlzás is, a mai elítélő álláspont semmiképp sem indokolt.

Móra „Fábry” Ferenc?

Ahogy már fentebb említettem, Lengyel András szerint, ha Móra ma élne, minden bizonnyal showmanként ismernénk. Az alcím nyilvánvalóan még így is túlzó, hiszen a hatalmas szókincsű, finom, árnyalt humorú író nem hasonlítható össze az altesti humor túlzó alkalmazásáról, tolakodó egoizmusáról és nagyrészt ízléstelen kifejezésekben

kimerülő szókészletű „sztárral”.

Annyiban azonban áll az összehasonlítás, hogy Lengyel András előadásából megtudhattuk: Móra igen szuggesztív, jó előadókészségű, meggyőző személyiség volt, aki személyes találkozások alkalmával különösebb nehézség nélkül el tudta hitetni hallgatóságával vagy beszélgetőtársával, hogy kis túlzással minden idők egyik legtehetségesebb és legintelligensebb személyiségével van szerencséje találkozni. Szokatlanul jól menedzselte és reklámozta magát, többek között Klebelsberg Kúnnal is olyan viszonyba került, hogy csak „Klébi”-ként emlegette.

Mint Kürti Bélától megtudhattuk, a magyarországi első Filmhíradó Móra Ferencről készítette első híradását, a szőregi ásatáson. Az is kiderült, Móra rettentő hiú ember volt, élvezte ha fotózták, az ásatásokon készült képek kb. 60%-án Móra látható valamilyen pózban, s csak kb. 40%-ukon láthatóak leletek. Mind ilyen, ásatáson készült, mind egyéb képeit szívesen küldöztette rajongóinak apró versikék, figyelmességek kíséretében, dedikálva. Ásatásra fehér köpenyben, öltönyben és nyakkendőben járt.

Ennek fényében nyugodtan kijelenthetjük: Lengyel András összehasonlítása nem túlzás, a XXI. század Európájában élve Móra Ferenc valószínűleg egy második Vámos Miklós lenne, egy író-sztár. Ez pusztán azért is megállja a helyét, mert egy bizonyos értelemben tényleg sztár volt: korának legolvasottabb tárcaírója és mindenki régésze.

Vernyik Zénó

„Választások Magyarországon 2002”

Dr. Kovács László politológus, a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar
Politológia Tanszék docensének előadása

Abból a – remélhetően nem naiv – elképzelésből kiindulva, hogy minden, a jövő értelmiségéhez tartozó embert érdekel az ország jövője, politológia előadássorozatot szerveztünk. A rendezvény célja a 2002-es választásokkal kapcsolatos kérdések tisztázása.

A felkérésünkre – néhány telefon vagy személyes megkeresés után – nagy örömeinkre a hazai politológia-tudomány számos jeles képviselője mondott igent. Ezt követően már csak a konkrét időpontok egyeztetése volt a feladatunk.

Ez természetesen nem jelentett gondot, hiszen a téma miatt agilitásunk maximális volt.

Így lett az elképzelésből valóság.

Az első előadáson már túl is vagyunk, hiszen Kovács László 2002. február 20-án, „Választások 1990-1998” címmel a másodlagos

pártpreferenciákról tartott egész estét betöltő előadást.

Előzetes szervezési hiba – amiért engem terhel a felelősség – miatt a tanár úr már jóval 19 óra előtt megérkezett. Nem baj! Szerencsére van büfé a kollégiumban, így egy kávéval kezdtük az estét.

Az előadás hatalmas érdeklődésre tartott számot. Az elhangzott szakmai véleményt igazából nem kívánom itt leírni. Két okból: az egyik, hogy a teljesség igénye nélkül - véleményem szerint - nem szabad politikai kérdésekről beszélni. A másik, hogy ennek a cikknek inkább a további előadásokra való figyelemfelkeltés a célja.

A fő téma azonban mindenképp érdekes lehet. Az előadás nyitányaként röviden ismertetésre került a magyar választási rendszer, az 1989. évi XXXIV. törvény alapján. Majd a vezérfonalként

meghirdetett másodlagos preferenciákra helyeződött a hangsúly. Ennek a kérdésnek a megvilágítására különösen a második forduló miatt van szükség. (Emlékezzünk vissza, az 1998-as választásokon is a pártok/választók másodlagos preferenciája döntött!) Fontos kihangsúlyozni a választók másodlagos preferenciáját is, hiszen döntő lehet, hogy az adott pártválasztók mennyire képesek követni az általuk támogatott párt esetleges visszalépéseit. Az előadásból az is kiderült, hogy ez 1998-ban a jelenlegi kormány, tehát a Fidesz MPP – FKGP esetében kiválóan működött, addig az MSZP és SZDSZ viszonyában megbukott. (Különösen a választók dimenziójában!)

Pontosan elkészített, jól átlátható táblázatokon szemléltette a tanár úr az elmúlt három választás eredményeit százalékos megoszlásban és a mandátumok száma szerint is. Természetesen ez is elsősorban a másodlagos preferenciákra lett kihegyezve.

Az előadást a hallgatói kérdések követték. A kérdésre adott válaszok teljesen ideológiamentesek voltak. Külön örömeinkre annyi kérdés érkezett, hogy az ezekre adott válaszok még az előadás időtartamánál is hosszabb volt. A kérdések

elsősorban arra irányultak, hogy az előadó valamiféle jóslatba bocsátkozzon. Ezekre természetesen szakmai igényű válasz nem adható. Érkeztek még kérdések a Centrum Párttal kapcsolatban, a Fidesz-MIÉP és az MSZP-SZDSZ koalíció lehetőségeiről, a MIÉP európai megítéléséről, az országos választások és az önkormányzati választások viszonyáról.

Az előadás után a tanár úr és egy kisebb társaság még néhány kérdés felvetése mellett egy üveg bort is elfogyasztott. Így ez az igazán érdekes és tanulságos este éjfél körül ért véget.

Az előadássorozat további témái:

- Csizmadia Ervin: A pártok és öndefinícióik
- Bozóki András: A pártok és jövőképük
- A közvélemény-kutatások realitásai (a TÁRKI munkatársa)

Ezek időpontjáról természetesen időben értesül minden érdeklődő.

Ragány Zoltán

„Helyzetjelentés” a magyarság jelleméről 2002

Örököld téma, hogy milyenek vagyunk mi, magyarok, milyen benyomást keltünk más népekben és (főleg) milyennek látjuk magunkat. Egy nép történetében, tetteiben jól lemérhető jelleme, más népekhez való hozzáállása, s nemegyszer egy ország (gazdasági) teljesítőképességét az emberek hozzáállása, jellembeli hagyományai is befolyásolják.

Célul egyrészt azt tűztem ki, hogy (a teljesség igénye nélkül) bemutassam, milyen tényezők együttes egymásra hatása révén alakult ki a magyar nép sajátos arculata, jelleme.

Másrészt a magyarság jelleme, vállalt feladata (ti. az EU-csatlakozás) a magyar nép felkészültsége (fókuszban: az ifjúság) a cikk témája.

A magyarokról már a kora középkori források (arab, ill. bizánci) általában tisztelettel írnak: „...a magyarok bátrak, harciasak, valamint csinosak és jó kinézésűek”. Kalandozásaink alatt az őseink iránti érdeklődés érthetően csökkent, főleg a „Magyarok nyilaitól ments meg, Uram, minket!” fohász hangzott fel. Miután ezzel kénytelenek voltunk fölhagyni, letelepedtünk, államot alapítottunk – és ezt teljes sikerrel tettük meg.

A középkorban őseink jellemét is a vallásos áhítat határozta meg (legalábbis kellett volna), az egyház rányomta bélyegét az emberek

mindennapjaira, de komoly, férfias jellemünket sem ekkor, sem később nem adtuk fel. Bátorságra, hősiességre, lelkesedésre, kitartásra nagy szükségünk volt, akár a török hódítást, akár a Habsburg megszállást nézzük.

Joggal tehetjük fel a kérdést: mi köze ennek a magyarság jelleméhez? A válasz összetett. Hazánk nem sokkal azután, hogy sikeresen felzárkózott

Nyugat-Európához, ismét (nagy) hátrányba került: egyrészt a török hódítás miatt, másrészt (később) a kontinentális munkamegosztásban való bekapcsolódása után. Ugyanis Magyarország mezőgazdasági fellendülésbe – agrárkonjunktúrába – került, ami hosszú távon a feudális viszonyokat (földesúr–

jobbág) konzerválta.

Míg nálunk a nemesség még a reformkorban (1825 k.) is megrekedt nemesi előjogai körülbástyázásánál, Nyugat-Európában már régen elhárítottak minden, a fejlődés útjába álló akadályt, mint a királyság – tényleges – intézményét (a látszatot meghagyták, de a király nem kormányoz!), és a nemesi előjogokról vallott „felesleges és haszontalan” dolgokat.

Míg nálunk a „paripa futtatása, evés-ivás, erőfitogtatás” volt a nemesség fő dolga, addig Nyugat-Európa a szabadversenyes kapitalizmusra

erősödött. Hogy övék a jövő, már beigazolódott. Aki az ipart fejleszti, olyan fegyvereket is elő tud állítani, amelyekkel döntő fölényre tehet szert, s akkor fizetnie sem kell a kelet-európai gabonáért, terményért: elveszi erővel!

Nálunk a magyar nemzeten csak a nemességet értették; azt, aki termelt nekik, engedelmes állat módjára (a paraszt) nem. Míg az angolok, franciák, hollandok akkora darabokat haraptak a világból, amekkorát akartak, nálunk a Habsburg-dinasztiával szövetségben álló nemesség és agyonhajszolt, kizsákmányolt, műveletlen parasztság állt szemben egymással.

A parasztság alulmotiváltságára álljon itt ez a kis vers:

„Jöttem-mentem, 2 óra,
Bámultam, néztem, 2 óra,
Ettem-ittam, 2 óra,
Rosszul dolgoztam 6 órát,
Végre letelt a 12 óra.”

Mikor ebből a hihetetlen műveletlenségből, szegénységből a magyarság nagy nehezen, kb. a kiegyezés korára kilábal, vált világossá, hogy mekkora az elmaradás Nyugat- és Kelet-Európa között. S ekkor elemi erejű megrázkódtatás ért minket, amelyről mint „egy orron ütött vadállat” húzódtunk vissza. Ekkor találkoztunk a kapitalizmus erejével, amely kb. ezt mondta: „gyorsan, gyorsan, tenni, tenni, akarni, élni, életet harapni, mohó életvággyal, százkezüen dolgozni. Hiszen a fejlődésre áhító Hungária jó felvevőpiac, ide érdemes befektetni, ebben mi már agyonra gyakoroltuk magunkat otthon”.

Egy ilyen nagy erejű szabadversenyre nem voltunk felkészülve, a magyar bután bámulta az eseményeket, ahogy osztrák, német, zsidó, angol, francia emberek veszik kézbe – a saját érdekeiknek megfelelően – gazdaságunkat, javainkat és lassan kultúránkat is.

A dualizmus kori hazának nehéz feladatokkal kellett volna megküzdenie: így például gyors felzárkózás, társadalmi átalakítás, a parasztság erejének felszabadítása.

Ez nem valósult meg, legfeljebb félig-meddig, és a versenyre való ráizmosodásunkat, vagyis azt, hogy állni tudjuk, sőt, újat is tudjunk adni, még nem valósítottuk meg. Először a hátrányt kell

felszámolni (már kb. száz éve tart a folyamat), de például a szocializmus 40 éve nagyon visszavetett ebben bennünket. Ma ismét az a cél, hogy felszámoljuk a hátrányt. Úgy tűnik, ez hamarosan megoldódik. Viszont ahhoz, hogy továbbléphessünk (vagy legalább az előző feladatunk befejezzük), erős ifjúságra van szükség.

Amire szüksége lenne az ifjúságnak, fiataloknak:

1. Erkölcsei tisztaság: már Tacitus Germania c. művében is arról ír, hogy a nemzetet az el nem tékoztatott erejű ifjúság és az erkölcsi tisztaság adja, olyan, amely nem mosolyog a bűn fölött, s a csábítást és elbukást nem nevezi korszellemnek. A magyar nép erkölcsös volt, addig, míg a szocializmus egyházellenessége és a kapitalizmus profithajszoló életmódja ki nem irtotta ezt belőle, és régi értékei helyett globalizációt, „Plázában shoppingolást” adott, valamint amíg be nem engedte az amerikai álkulturális agressziót.
2. Sajnos az érzékek folytonos izgatásától legyengült, önpusztító ifjúság – ráadásul megfelelő szakképzés hiányában!!! – nem tudja megvalósítani azt az építőmunkát, amire a felzárkózáshoz és a továbblépéshez szükség lenne. A magyar – sajnos – hedonizmusra hajlamos, ugyan könnyen lelkesedik, de nem szívós, nem kitartó, gyorsan le is hűl, szorgalmát erősíthetné. Egy olyan államra lenne szükség, amely tudatosítja velük a fennálló helyzetet, és jelentőségük fontosságát, emellett meg is teszi a lépéseket.
3. Ránevelés: az iskola feladata lenne, hogy felkészítse őket erre. Őszinte, magabiztos, higgadt, becsületes és kötelességtudó fiatalokat kellene nevelni, egyszerű, dolgos és fegyelmezett módon kellene élni, ugyanis lehet, hogy akár a francia, akár az amerikai vagy német fiatalok nagyon lazának, kedélyesnek tűnnek, valószínű, hogy az előttük levő emberöltő már megtette azt az örült tempójú munkát, amit nekünk most kellene vállalnunk és megtennünk. Különben örökre a lemaradás, a „most éppen nem sikerült, de majd...” és a kiszolgáltatottság lesz a sorsunk.

Lectoribus salutem!
Szkíta

Szöveg/ár/adat

Rovatvezetői előszó

Az alábbiakban egy különös játékra hívom az olvasót. Azzal kísérletezem, hogy különböző irodalom-, illetve kulturális elméletek felhasználásával közelíték a hétköznapi értelemben irodalminak nem tekintett területekhez, ezekre próbálom alkalmazni őket. Nem kívánom, persze,

azt a látszatot kelteni, hogy valami forradalmian újat viszek véghez ezzel: próbálkozásaimnak különböző elméletrendszerek és egyéni gondolkodók nyitottak utat. Mindezekhez járul még az a nem elhanyagolható tény, hogy szerte a világon kulturális elmélettel foglalkozó

szakemberek százai, ezrei foglalkoznak hasonló dolgokkal. Célom csupán annyi, hogy ízelítőt adjak az így feltáruló lehetségesekből, hogy rávilágítsak bizonyos összefüggésekre vagy azok hiányára, és hogy segítsen az erre épülő látásmód terjedését. Mindez ráadásul nem utolsósorban érdekes is.

Az a feltevés, hogy nem csak irodalmi szövegeket vizsgálhatunk az irodalomelméletek módszereivel, sőt nem csak a hagyományosan szövegnek megélt dolgokat, hanem esetleg képeket, filmeket, álmokat, reakciókat, beszélgetéseket,... több lábon áll. A strukturalizmusnak nevezett elméletrendszer szerint¹ a nyelv szerkezete hozza létre a „valóságot”, legalábbis annyiban, amennyiben csak a nyelv segítségével tudunk gondolkodni, ami egyben azt is jelenti, a valóságról alkotott képünket és felfogásunkat a nyelv határozza meg. (Klages 2001) Ha ezt igaznak fogadjuk el, erre építve újabb következtetést vonhatunk le: ha a valóság számunkra nyelvi közvetítéssel jelenik meg², akkor minden, általunk a valóságból észlelt dolog nyelvi jellegű, azaz szöveg. Más szóval az, hogy a szövegek a valóságot írják le, pusztán illúzió, hiszen a világ maga is szöveg. (Abrams 1985, 285) „Merthogy élni és olvasni egy és ugyanazon dolog. [...] Mindenki

olvas és mindenkit olvasnak ugyanakkor. [...] Egy nagy szövegösszefüggésben élünk, illetve létezünk.” (Zsélyi 1994, 1)

Vizsgáljuk meg azt a kérdést, mi alapján nevezünk valamit műalkotásnak, ill. irodalmi alkotásnak? Stanley Fish nyomán azt mondhatjuk, egy adott szöveg jelentését az értelmező közösség, az interpretive community határozza meg, azaz csak és kizárólag ettől az értelmező közösségtől függ, mi művészet és mi nem. (Bicket 2002) Erre igen jó példa Andy Warhol Campbell Soup-ja, vagy Örkény István Kivégzési szabályzat, Üres lap és Mi

mindent kell tudni című egypercesei. Warhol levesport állított ki szobor gyanánt, Örkény pedig üres lapot, illetve létező, cseppet sem irodalmi céllal készült szabályzatot tett irodalmi alkotássá. Mindezt azért teheték meg, mert az

értelmező közösség hajlandó volt „belemenni” a játékba, irodalomnak, ill. képzőművészetnek felfogni őket. Ha pedig ez így van, bármely szöveg tetszőlegesen válhat irodalmivá, illetve nem azzá az értelmezéstől függően, s így semmilyen szöveg elemzésekor nem mondhatjuk teljes bizonyossággal,

hogy az irodalmi, mert ez nem a szöveg egyfajta magában hordott tulajdonsága, hanem szubjektív megítélés kérdése. Felesleges tehát mereven elválasztani a művészt a nem művésztől. Ebből aztán az is következik, hogy nyugodtan nekieshetünk a leghétköznapiabb dolgoknak is, ha kedvünk úgy tartja.

Ennyiben foglalható össze tehát az elméleti háttér, melyre az itt következő elemzést – és a későbbi számokban továbbiakat is – alapozom. Remélem, ez a kissé talán száraz, ugyanakkor a továbbiak megértéséhez mindenképp szükséges bevezető nem vette el senki kedvét attól, hogy továbbolvasson, hogy részt vegyen ebben az izgalmas játékban.

Irodalomjegyzék

- Abrams, M. H. 1985. *A Glossary of Literary Terms*. Fort Worth: Harcourt Brace College Publishers
- Bicket, Douglas. 2002. *Kiss of the Panopticon*. Elérhető: <http://carmen.artsci.washington.edu/panop/home.htm>. Elérés: 2002. március 6.
- Klages, Mary. 2001. *English 2010: Modern Critical Thought. Links to Lecture Notes*. Elérhető: <http://www.colorado.edu/English/ENGL2012Klages/lecturelinks.html>. Elérés: 2002. március 6.
- Zsélyi Ferenc. 1994. *A másik szöveg*. Szeged: JATEPress

Vernyik Zénó

Felhasznált képercek:

- 1) Ru-Woei Foong verse, az 1999. évi River of Words díjának nyertese.
- 2) Concrete poetry példa a <http://quest.arc.nasa.gov/aero/wright/teachers/wfom anual/langarts/poem.html> címen

¹ Ezt a posztstrukturalizmus sem vetette el.

² Legalábbis akkor, amikor gondolkodni kezdünk a valóságról, reflektálunk rá, amikor tudatosan szembesülünk a valósággal.

Vendéglátóipari egységek nevei, mint címek

Abból indultam ki vizsgálódásom során, hogy a vendéglátóipari egységek nevei megfeleltethetők az alkotások címeinek, funkciójuk és hatásmechanizmusuk azokéval egyező, vagy legalábbis azokhoz nagyon hasonló. Ez a feltevés nem tűnik megalapozatlannak, ugyanis a híres-hírhedt derridai mondat³ szerint az egység is, a róla kialakult köz- és egyéni vélemény is, valamint a róla folyó beszélgetések is, s a sort még folytathatnám, mind-mind szövegek.

– Zá-por-oltó –

Az előbbieket értelmében, ahogy egy mű esetében a címnek a tartalomra, úgy egy hely esetében a névnek is a várható élményre kell utalnia. A név: *Zápor József posztkommunista kávézója*. Az első dolog, amire felfigyeltem, a *posztkommunista* kifejezés volt. Így a név, a címekkel szemben támasztott egy másik, fent nem említett kritériumnak mindenképp megfelel: figyelemfelkeltő. Az már más kérdés, hogy miért is az... A *poszt-* valamin túli, valamin túlhaladott, valamit meghaladott állapot(ok)ra, vagy pedig szimplán valami utániságra utal. Miután ezt tisztáztuk, kétféleképpen gondolkozhatunk.

- (1) Abból indulunk ki, hogy a *kommunizmus* egy utópia, ezért mint társadalmi berendezkedés sehol nem alakult, nem alakulhatott ki, s így szükségszerűen nem létezhet sem azt meghaladó berendezkedés, sem pusztán utána következő, annak ellentmondó, vagy ahhoz nem kapcsolható *posztkommunizmus* sem, azaz a szónak referenciális értéke nincs, legfeljebb homályos konnotációkat kelthet bennünk.
- (2) A *kommunizmust* arra az egypártrendszerre, s a hatalmat többé-kevésbé egy személy kezében összpontosító rendszerre kívánja – helytelenül – használni, amely többek között Magyarországon is előfordult. A *poszt-* előtag túlhaladtságot kifejező értelmében itt is olyan jelentéshez vezet, amely nem értelmezhető: a történelem során nem volt – érzésem szerint nem is lehet – olyan társadalmi berendezkedés, amely központosítottabb, mint egy olyan, amely a hatalom egészét egy kézben tartja. Ha a *poszt-* előtagot itt kívánjuk a *valami utániség* kifejezésére használni, akkor már van valós referensértéke a szónak: a *kommunizmusnak* is nevezett berendezkedéssel ellentétes elveken

nyugvó, vagy azoktól független, azt időben követő államformára utal, tehát pl. a mai Közép-Európában fennállóra. Ebben az esetben azonban a szó felesleges, hiszen ilyen értelemben véve minden mai magyar kávézó *posztkommunista*, azt külön megjelölni felesleges és értelmetlen. Olyan, mintha azt mondanánk: kék színű kék lap.

A név figyelemfelkeltő volta tehát, sajnálatos módon, abból adódik, hogy vagy nem létező dologra utal, vagy pedig használata teljesen felesleges. Feltehető, hogy a névadó valami másra akart utalni, amit a szöveg vizsgálata, azaz a helyszínen való körbejárás alátámaszt: szövegünk az elmúlt szép/nem szép időszak hangulatát próbálja meg felidézni megjelenésével, azaz ha ragaszkodunk ahhoz, hogy ezt az időszakot *kommunizmusnak* nevezzük, akkor a helyet *Zápor József kommunista kávézójának* kellene, hogy hívják. Ez viszont negatív felhangjai miatt nem bizonyulna éppen jó reklámnak a hely számára.

Most pedig lássuk magát *Zápor Józsefet*. Ha tényleg így hívnák a tulajdonost, akkor abban a sajnálatos balszerencsében lenne része, hogy lépten-nyomon összekevernék egy hajdan sem túl népszerű négykerekűvel, nevezetesen a Zaporozsccel, e csodajárgánynak a közkeletű neve volt ugyanis a *Zápor Jóska* (Kucs 2000). A hely nevének ez a része valószínűsíthetően egyfajta önszelekciót, sőt önszuggeszciót szolgál: akik értik a tréfát, azokban valamiféle odatartozás-érzést vált ki, amely a visszajárást, a hely minél többszöri látogatását hivatott előidézni. *Zápor Józsefnek*, mint illuzórikus, mesebeli tulajdonosnak a kitalálása a *posztkommunizmus* feltalálásával szemben, tehát mesteri húzás.

A cím utolsó szavával, a *kávézóval* itt nem kívánok foglalkozni, ugyanis a hely ennek a kritériumnak való megfelelésével kapcsolatban több, különböző értelmező közösség valószínűleg egymástól erősen különböző megállapításokat tenne.

– Ha nem A, akkor B –

Az előzőhöz hasonló módon megvizsgáltam egy másik vendéglátóipari egység elnevezését is. Ez utóbbi *Not Café* névre hallgat. Kiindulási feltevéseim az előző elemzés feltevéseivel megegyezőek.

A név első és második szava szerves egységet alkot, bár viszonyukat többféleképpen is felfoghatjuk.

- (1) Ha a *not* szót tagadószóként értelmezzük. Ebben az esetben a név egyszerre lovagolja meg a divatos kávéház mániát, nevében hordva a kávéház szó francia

³ „Semmi sincs a szövegen kívül”, idézi Douglas Bicket (Bicket 2002)

(vagy éppen angol) formáját, s ezzel plusz tömegeket csábít, de közli is egyben: „ne lepődj meg azon, amit látsz”, mert a hely nem kávézó. Az önkritika jogos, valóban nem az.

- (2) Értelmezhetjük azonban a nevet úgy is, hogy a *not* szócskát különállónak vesszük, nem vonatkoztatjuk a *café* szóra. Ebben az esetben csak annyit tudunk, hogy a hely *nem valami*, röviden *nem x*. Ha pedig *nem x*, akkor nyilván valami *más*. Ha ezt még kiegészítjük azzal, hogy a nevet lefordítjuk magyarra (*Nem kávéház*), akkor rögtön szembeötlik, itt a *nem* nem kizárólag tagadószó, de a biológiai vagy társadalmi nemfogalom is lehet. Ebben az esetben a *nem*, a *nemi* jelző. Ez pedig szépen egybecseng a *mással*, a *mássalaggal*. Ebben az olvasatban a nemekről, a nemi viszonyokról *másként* gondolkodók helye is lehet, a szó mindkét értelmében. Egyrészt a szabadgondolkodásúaké,

másrészt a melegeké és a többi társadalmilag *nem tipikus* szexuális beállítódottságúé. Ezt az olvasatot jól alátámasztja az a szórólap, amelyet a hely beindulásakor osztogattak a járőkelőknek.

A hely nevében a *not* szó „o”-ja egyben a hímnem tradicionális jelölésének a nőnem jelével egybeolvasztott ábrázolása, ami utalhat egyrészt egyfajta harmadik nemre (sem férfi, sem nő), vagy pedig vegyes nemre (férfi is, nő is) is. Ez a szimbólum tovább erősíti a fenti, (2) jelű olvasatot.

Mindezek fényében a *Not Café* neve igen jól megkomponált, sokrétű, több jelentést egyszerre hordozó és figyelemfelkeltő.

Irodalomjegyzék

Kucs Zsolt. 2000. *Mókus, Yalta, Eliette, Tavria. A Zaporozsec története*. Elérhető: <http://totalcar.hu/tortenelem/zaporozsec/>.
Elérés: 2002. március 6.

Zárszó

Azt hiszem, nyugodtan állíthatom, várakozásaimnak megfelelően érdekes és izgalmas vállalkozásnak bizonyult a nevek címként történő értelmezése. Az, hogy valódi eredményekhez lehet jutni a segítségével, s nem felesleges vagy haszontalan, reményeim szerint jól látható.

A kedves olvasót arra bátorítanám, nyugodtan próbálkozzon hasonlóval, ha kedve tartja. Elemzését, ha kíváncsi véleményemre, juttassa el

hozzám – szívesen megvitatom vele, sőt, a rovat keretében az újságban is helyet kaphat.

Aki pedig arra kíváncsi, mi mindent boncolgathatunk még hasonló módszerekkel, annak megúsígom: a következő számban újabb területre teszünk kirándulást.

Vernyik Zénó

„Kezem dühöngve tördelem: / ó, förtelem, ó, förtelem!”

Ismerjük a problémát, egyesek szerint túllihegik az egészet, míg mások szerint hanyagolják, nem beszélnek róla. Miért is hívom segítségül *Kosztolányi* szavait? Miről is van szó? A magyarországi slágertermésről, annak is leginkább arról a csoportjáról, mely a 30-asoktól felfelé ívelő korosztály körében népszerű, és olyan együttesek, előadók képviselik mint a *Dupla Kávé*, *Fekete Dzsoni*, *Balázs Pali*, *Komáromi István*.

Történetileg a San Remo-koncepcióhoz lehetne visszamenni, erről az elmúlt év tavaszán *Waszlavik László* a Móra Koliban nagy sikerrel tartott előadásán részletesen beszélt. A lényeg az, hogy a 60-as években a párt központi akaratából a kialakuló beat- és rocktábor ellensúlyozására olyan szólóénekeseket, együtteseket futtattak, akik a San Remo-i dalfesztiválok könnyes, dallamos, mediterrán hangulatot idéző, a szerelmet (gyakran negédeskedve) megéneklő stílusát képviselték.

A 90-es években keletkezett újhullám sokkal kegyetlenebb módon támad. Igaz, ma már nincs politikai nyomás, viszont időközben elszaporodtak

a rádió- és TV-készülékek, s megszülettek a kereskedelmi médiumok, melyek népszerű médiaguruk, így például *Bárdos András* és *Farkasházy Tivadar* szerint nem lehetnek a „magas” kultúra közvetítésének eszközei. A TV-k közül elsősorban a *Magyar ATV*, a *TV2* biztosít teret az ízlésnyilkosoknak, míg a rádiók közül a vidékiek. Az ATV az olykor illumináltan műsort vezető, a szépségversenyeket szervező *Fásy Ádám Mulatóját*, míg a „Biopon TV” saját giccsparádéját, a *Dáridót* áldozza fel hétről hétre a jobb sorsra érdemes bohócok számára. A *Zámbó Jimmy* térnyerésével kialakult bagázs fényezését a nyomtatott sajtó is készségesen végzi, elsősorban a különböző bulvár napi- és hetilapok révén.

A stílust képviselők zenei világát, zenéhez való hozzáállását kiválóan példázta egy, a Magyar ATV-n lezajlott beszélgetés. Itt a műsorvezető, „*Csillagszemű*” *Kiss Zoltán* (civilben a Karthago együttes basszusgitárosa) megkérdezte vendégeitől, a *Dupla Kávé* tagjaitól, hogy miért is van az, hogy ők a számok megalkotásában rendszerint

szekvenciális hangmeneteket, magyarul sablonokat használnak. Nos, a derék riporter azt a választ kapta, hogy azért írják egy kaptafára a számaikat, hogy minél inkább hasonlítsanak a Modern Talkingra, s az emberek eszerint azonosítsák be őket, ha meghallják a számaikat. A német könnyűzenei vonal szolgálai másolása egyébként a magyar poppiac egyik rákfeneje: sajnos nemcsak Dieter Bohlen és Thomas Anders (képünkön) „utánozhatatlan” kettősét koppintják rendületlenül, hanem más jellegű, de hasonlóan igénytelen sztárokat is előszeretettel követnek; gondoljunk csak a Scooter-, Dune-, Brooklyn Bounce-, stb.epigonokra! Érdemes még a zenei részt egy kicsit boncolgatni. Kétségbeesetten egyformák a nevezett előadók számai nemcsak a felépítés tekintetében, hanem amiatt is, hogy mindegyiket számítógépekkel és szintetizátorokkal gyártották, létrehozva ezáltal egy olyan gagyi hangzást, amely nyomaiban emlékeztet a 90-es évek dancefloor zenéjére, azzal a különbséggel, hogy attól még hússzorta gyalázatosabban szól. Pedig valljuk be, az se volt piskóta...

A szövegvilág is megér egy misét. Egyéni szöveghasználatról sok esetben azért nem beszélhetünk, mert a vérlázító blődlik (pl. *Kék a szeme, Bye-bye, love*) gyakran kézről kézre járnak, s fellelhetők szinte mindegyik énekes repertoárjában, másrészt azért, mert szinte összekacsintásszerűen ugyanabból a szövegkorpuszból készítenek feldolgozásokat. Így lehet az, hogy a Se veled, se nélküled-, vagy a Kell, hogy várj-változatok száma a természetes számok halmazán tartósan közelít a

végtelen felé. Egyesek, mint például *Aradszky László*, öt évente új köntösbe öltöztetik a már szüleink által is kellőképpen megunt dalaikat, így képesek hosszú évtizedeket 2-3 dallal valóságos túlélőbajnokként átvészelni.

Ez az egész vircsaft nem működne egy jól kipróbált háttérember nélkül, akit *Kaszás Péter*nek hívnak; gyakorlatilag ő kavarja a lapokat. Őröla tudni kell, hogy Huszka Jenő-díjas zeneszerző, korábban a Marcellina PJT (ők az *Újságárus lady* című csodás opusszal taroltak jó tíz évvel ezelőtt) frontembere volt. Neve minden ilyen jellegű kiadványon felbukkan szerzőként. Munkamódszere egyszerű: ha van egy cseppnyi szabadideje, ír egy lemezt, elsősorban a közhelyes-bálgúnár stílusban próbálkozóknak. És a produkciókban rendszerint részt vesz a szaxofonos *Muck Ferenc* is, aki viszont tényleg jó zenész: őt a Besenyő Brassból, a 90-es évek táncdalfesztiváljainak zenekarából, valamint a Djabe nevű formációból ismerhetjük.

Vázlatosan nagyjából ennyit lehetne elmondani erről a helyes kis csódtömegről. A legfőbb probléma az, hogy mára a sláger és a gagyi fogalma teljesen egybemosódott, pedig az elmúlt évtizedek zenei teljesítményének fényében kijelenthető, ennek nem szükségszerűen kellene így lennie. Egyelőre úgy tűnik, nem változik a helyzet. Jómagam ezért próbálom meg kifejleszteni, megerősíteni különbejáratú védelmi mechanizmusaimat.

Parti Tamás

Aprópénzre váltott tehetség

Leültem a hozzá legközelebb eső padra. Nem mertem rögtön megszólítani, éppen egy dal közepénél tartott. Mikor befejezte, még tépelődtem, hogy mit is kellene neki mondani, egyáltalán lehet-e, hiszen ő itt most dolgozik.

És belekezdett egy újabb dalba. Tetszett... Ismerős volt... Valahonnan... Figyeltem az embereket. Nekik is tetszett. A muzsika az ő arcukra is mosolyt varázsolt. Persze nem a gúnyszerűbb fajtát, a boldogot, az elégedettet.

Már *messziről kiszúrta* mindenki a zenészt, s igyekezett is *gondosan elkerülni*. Szinte egy bűvös kört vont maga köré, ahová már csak az emberek elismerő *tekintete* juthatott.

Mitől félnek? Ő nem az a fajta letámadós figura a Kárász utcáról, akit *messziről kiszúr*sz és *gondosan elkerülsz*, de még a *tekintetedet* sem

veted rá, nehogy megszólítson! Ő nem megy oda hozzád, hogy lelkiismeret-furdalást okozzon, ha esetleg most nincs 500 Ft-od egy képeslapra! Ő csak „csendesén” zenél, és méltóságteljesen meghajol, miközben megköszöni az aprópénzt, tehetségének elismerését.

Én mitől félek? Mikor már a harmadik dalba kezdett rám vetődött a tekintete. Kedvesen elmosolyodott és biccentett egyet. Ezt jelnek vettem, melyet a sors küldött, s mikor véget ért a dal, odaléptem hozzá...

Nem, ő nem szokott interjút adni. De ez egy kollégiumi újságba lenne, egyetemista vagyok. Biztos nem újságíró? Biztos.

Udvarias volt, ő kérdezte meg, hogy én mikor érek rá, miközben már a második mondatából kiderült, hogy mennyire elfoglalt. Maximum fél

óráról lenne szó... De neki az a félóra is sok. Délután már biztos nem, még megy tanítani. Két kisgyereket. Dél előtt ér rá. Mondjuk kilenckor. Ekkor eszébe jutott, hogy én egyetemista vagyok, és hogy ez akkor nekem valószínűleg nem jó. Mondtam, hogy meg tudom oldani – hát igen, a diákélet sok előnye közül az egyik. Akkor holnap, kilenckor a Nagyáruháznál. Persze, ha nem esik az eső, mert akkor nem jön. (De pénteken biztos nem

fog esni – és sokatmondóan elmosolyodott.) Mondtam, hogy ha esik, beülhetünk valahova... Nem, nem ezzel van a probléma. Nem szegedi. Bejár zenélni. Szegeden laktak, volt egy lakásuk, de nem tudták fizetni, ezért elköltöztek...

Akkor holnap, kilenckor! Vagy pénteken... Akkor biztos nem fog esni!

- rytus -

Adiós, Ady tér!

Az új egyetemi könyvtár átadási határideje: 2003. december 31.

Még majd' 2 év. Én már nemigen fogom használni, de biztosan nagyon-nagyon hasznos lesz, sőt! „Nemzetközi színvonalú”, „információs központ”, „modern könyvtár” szavakkal dobálóznak a tervezők, a gazdasági-műszaki szakemberek. Hm...

Kicibálták a lámpaoszlopokat, ledúrták a konditermet, a héten már az öltözőket a zuhanyzókkal és magával a tési tanszékekkel együtt.

Az egész egy rom. Szeged egyetlen sporttelepe. Volt. Hetente 121 csapat kb. ezer görbelábúja itt rúgta a labdát, itt izzadtunk Heidrichné aerobic-, Trényiné szexuálgimnasztika óráin, futottuk a Coopert. Mások izmaikért gyúrtak, megint mások kosaraztak, teniszeztek vagy egyszerűen csak kocogtak itt. Mi ez a „néhány” ember

ahhoz a 23000 egyetemistához, további sok-sok ezer tanárhoz, olvasni vágyóhoz képest, akik majd a könyvtárat fogják használni!

Talán semmi. De nekünk nemcsak egy pálya volt az Ady tér! Nekünk, akik hétről hétre kétszer-háromszor látogattunk örömmel, lelkesen, fáradtan, unottan *ide*, s mentünk haza késő este hasonló örömmel vagy épp keserűen, csalódottan, vérző sebekkel, dagadt bokákkal *innen*.

Emlékszem az utolsó meccsemre. (Az 5-ösökkel a Bronchitis? ellen.) Szakadt az eső, de úgy istenesen. Az utcákon sem volt ember, nemhogy a pályán. Az ellenfél is eljött (talán nekik is azt jelenti ez a játék, mint nekünk?), bár csak öten voltak. Bizonyosságát adva sportszerűségünknek, és annak, hogy teljesen elment az eszünk, 4+1-ben

játszottunk: ugyanis sokkal esélytelenebbek voltunk, ráadásul így két emberünk ázott csereként a pálya mellett. Nyertünk. Halu – természetesen – vérért adta a győzelemért. J

Az Ady téren lettem (kétmellű!) Amazon. Mennyi kudarc után álltunk ki újra és újra a fiúk ellen, hogy ők megint csak lefocizzanak minket a pályáról! De mekkora öröm volt, ha nyertünk, vagy legalább gólt tudtunk rúgni! Másnap a srácok előre köszöntek az utcán, s mi érdeklődtünk: fájnak-e még a rúgásaink helyei.

És a legutóbbi BTK-s nap?! Kosaraztunk. Bumi hozta a szendvicseket. Timesz „fogta” Colost, aki legalább 2 méter volt, bár – szerencsénkre – kosarazni nem tudott. Vera cipőjének nem volt talpa, Matyi meg majdnem megpakolta K. Kingát, aki meg akarta neki magyarázni a szabályokat. Úgy kellett visszafogni. Én fél szemmel mindig a

szomszéd pályán voltam... Azóta van fekete Játés pólónk.

Az Ady téren szemeltem ki magamnak a barátomat. A minap megálltunk előtte. Együtt, a régi Ady tér előtt. Álltunk, és számtalan emlék járt a fejünkben. Mutogattunk, és mosolyogva idézgettünk. Arról kezdtünk beszélgetni, hogy biztosan lehetett volna valamit tenni, hogy gyűjthettünk volna aláírásokat, hogy tegyék máshová, hogy ne rombolják le, hogy...

Akinek volt valaha köze az Ady térhez, annak hiányozni fog, de legalábbis nem bír közönnyel elsétálni a romjai mellett. Adiós, Ady tér!

Szilágyi Szilvia

Izé...

Az időpont: vasárnap délután fél 6 körül. A helyszín: távolsági autóbusz Székesfehérvár – Szeged között Kiskunhalas megállóban. A cselekmény: 16 (na jó, maximum 18, de csak a legjobb esetben) év körüli fiúcska helyet keresve bevágódik mellém a leghátsó sor legszélső ülésére.

Paraméterek: piros, orkán anyagú suhogós – sistergős diszkókatya, fekete, emeletes cipő, enyhén szűk, talán izompulóvernek indult pulcsi izom nélkül, bal csuklón igen vastag, kutyalánc-szerű ezüst karkötő, rövid, majdnem kopasz haj, 3310-es mobil kommunikátor.

Gyerek elkezdte nyomogatni. Majd hirtelen csörögni kezd a ketyere, és kezdetét veszi a társalgás, persze én csak a mellettem ülő felet hallok (ám ez épp elég...):

- Na háj!

- Bla-bla... (a vonal túlvégén)

- Szasz! Mi a helyzet? ... Ja, voltunk. Fú, nagyon fullos volt a hely! Hát izé, átalakították. Olyan izé lett, tudod, na! Hát ott lent, ahol voltak azok az izék, most van egy olyan nagy pult meg olyan izé, tudod! És ami a pultot elválasztja, az egy olyan izé, és lent fánki szól meg diszkó zene, az

olyan diszkós, de fönt van a jó rész, ja, tudod a viájpí! Fú, de nagyon fullos volt a hely! ... Ja, képzeld, ott volt ám a szolis gádzsi! Fú, te, izé, egyszer bent voltam a végében, a csávó meg fönt a viájpíben, aztán a gádzsi meg rámnyomult, de durván ám! ... Ja, a Timiék nem voltak ott. Tök aszidtem, hogy majd leszünk olyan 200-300-an, erre meg, erre voltunk sokan. Izé. Ja, de most már kaptam olyan jegyet, hogy minden hétvégén bemehetek ingyen a keceli diszkóba. Mikor érek be? Negyed 7? Ja, nem, a faszt, negyed 8. Na, csá!

Első generáció, 2002 -ből...

J.

(Véleményem szerint a szerző abba a hibába esik, hogy egy esetből von le általános következtetést, éppen úgy, ahogy a közmondásos idős nénik teszik „Ezek a mai fiatalok!” felkiáltással. Mi lesz itt később, ha már most kezd? – A tördelő)

Beteg utópia

Pándy András lelkészként bizonyára rengeteg ember panaszát meghallgatta, s ők erkölcsi útbaigazítást kértek tőle. Majd hazament, s egyszer saját lányát erőszakolta meg, másszor nevelt lányát ejtette teherbe, a többi gyereket pedig az asszonnyal együtt megölte (na jó, volt akit a lánya/szeretője lőtt le), majd szépen lassan a mára jól ismert „darabolós-marós” módszerrel eltűntették... hát... a családot. És szépen lassan – majd húsz év után – a rendőrség is furcsállni kezdte a család fogyatkozását, s most Pándy úr (képünkön) tagadja ezt az egész horror-szappanoperát.

Egy öthónapos csecsemő négy napja kómában fekszik, szülei tagadnak. Akkor mi történt vele? És januárban, amikor senki nem vette észre, hogy törött a karja? Decemberben mit gondolt a háziorvos, amikor foltokkal tele utalta kórházba? (A BTK mit mond erre? Semmit.) A fene azt a gyereket, miért sírt olyan hangosan?

Néhány koleszos hónap után értetlenül nézek vissza a TV előtt átbambult délutánjaimra. Azért ha

otthon vagyok, mindig nekiesek a műsorújságnak, alaposan átkutatom valami érdekeset, kihagyhatatlant keresve. A múltkor találtam is egy Almodóvar-filmet. Nem mai film, a címe mégsem mondott semmit számomra: „Kika”. Aki látta már, tudja, hogy a rendező furcsa, nyomasztó látásmódú filmjeinél még durvább, leleplezőbb filmet néztem-fintorogtam végig. Micsoda beteg utópia: a szenzáció- és „véres igazság”-hajhász riporternő horrorisztikus jelmezekben vezeti showműsorát, melyben sokkoló, véres, perverz amatőr-felvételeket tesz közzé. Egy szökött fegyenc jobb híján saját nővérén éli ki vágyait, majd egy torreádor és egy ügyvéd nő szerelme, akiket szeretőik meggyilkolása éltet, s „persze” egy vad éjszaka befejezéseként fejbe lövik egymást...

Beteg.

Utópia?

NJ

Kollégiumi versek

Schindler listája

Egy örült áll az erkélyen, a kezében puska.
Vajon mikor lesz a pillanat, mikor a ravaszt
meghúzza?

Ördögi fény villan fel gyilkos szemében,
ki tudja, milyen gondolat született elborult elméjében?
Te, aki ott állsz bent a szögesdrót mögött,
láthatod mindennap megjelenni az ördögöt.
Egyetlen reményed a menekülésre,
ha neved rákerül a megváltó jegyzékre.
Vagy áldás lenne elhullani gyorsan
egyetlen váratlan puska lövéstől letaglózottan,
mint vonulni hosszú, reménytelen sorban
elfogyott testek közt naphosszat kínlódva,
tudva, hogy ha a menetelés egyszer véget ér,
talán egy sem lesz olyan, aki hazatér.

J.

Álmaimban vért izzadok.
Néha úgy érzem, hogy belehalok,
ha nem ébredek, nem szeretek,
ha nem lehetek együtt veled.
Minden üres, minden sivár,
az álom után sincs, ami vár.
Hozzád szólok, de ajkam néma,
mert elhangzott már minden sóhaj...

J.

—

Papp Péter – Évszakok

I. (Tél)

Ülök görnyedve, állig gombolt kabátban,
matatok gyufáért zsebemben,
sörhab ömlik a padlóra,
le az államon csöppög a földre,
ki az utcára, elönteni a várost,
háztetőkre, rozsdás csatornákra,
mindenre, hófehér hab,
beborítani a várost, engem is
amíg egy Szofit keresek meg
elgondolkodom,
talán fel kellene hívni, innen
az állomás recsegő telefonján,
nem mondani meg honnan hívlak,
hogy megint kiszorultam ide álmaimmal,
savanyú sört iszogatni a langyos kályha mellett,
csak úgy jólesne most egy-két szavad, bár
nem is olyan fontos, ülök csak
tovább, mandula-virág szádra gondolok,
meg a sörszagú délutánra amiben
ülök itt,
egy-két felessel még bátorítva magam.

II. (Tavaszi)

Rád várok most
édes-szájú,
neked gyűrögetem
ezt az üzenetet
utcakövön állva,
napsugár-tündérekkel vállamon,
reggeli utca-hangulatban,
várlak édes-szájú
ahogy tegnap is,
utca-zajba préselődve,
zöldegeskőfa káromkodások
meg utca-gyerek visongás között,
három macskakönyi föld befogadott
de te nem jöttél édes-szájú tegnap sem,
és én elindultam kirakatok mentén,
a nap süttött rám a tetőkön át,
mentem napsugár tündérekkel vállamon,
és táncoltak és meg-megcsiklandozták
nyakamat a kabátgallér alatt,
a fületem, vékony ujjakkal.

III. (Nyár)

Kedvesem, zezugos utcán,
valahol a város belében, legyes kocsmában,
boroskámát lötyögtetem ragadós poharamban,
az ablakon át idelátszik az utca, idehallatszik a
vonatfütty és a kocsmazug hűvösében
ugyanígy ülök itt pár év múltán, te a gyerekért mész,
szemeid körül akkorra már apró ráncok ébrednek,
leszünk, csakúgy mint most, én gondolataim
bábel-tornyai közt csüggedten, lötytyedt borral
és leszel te, magyar földből nőtt virág-leány,
lesznek utcák amiket akkor is átcsatangolunk majd,
élünk, lesznek fák érett meggyel az útfélen
és lesznek udvarunkon átlópozó macskák,
és esténként fénylő szemű házak és
városszéltében villanyoszlopok.

IV. (Ősz)

Ahogy élek az olyan
utcahosszat csatangolás, olyan
ácsorgás templomtéren, meg
kocsis-bor iszogatás kocsmasztalok végén,
várótermek füsttel, meg utazó cigányokkal,
utcák tele savanyú izzadság ízettel,
ahogy élek az most megint
lódörgés kirakatok mentén meg
kerítések tövében, bagóért kotorászás,
néha mikor eljössz kimegyek elé,
letekerem a sálad és megcsókolom a
nyakad a füledtől lejjebb egy kicsit,
aztán még napokig ruhád cigarettafüst meg
parfium bódulatában utcáról utcára megint,
rossz boroska esténként, hazafelé hosszú kabátomban
nyállal meg tejjel kevert álmok reggelig
meg a tehervonatok ilyenkor,
ahogy átcsörömpölnek szikkadt pusztáimon.

Dialektika**1 (Igaz hívő)**

Régebben úgy jártam
e széles világban:
nem hittem semmiben.

Ma, mikor megrogyok
s azt mondják, jól vagyok:
én azt is elhiszem.

Magányos bánatom
itt gubbaszt vállamon
de tudom, szeretnek...

Biztos, mi biztos – már
bármilyen templomnál
vetek egy keresztet.
(1995. június)

2 (A folyam)

Hova visz ez a folyam?
Maglehet, a végén ködbe tűnök.
A parti ágakról
fejemre hullanak
ólom

súlyú
eleven

bűnök
az égből
saját nyakamba sírok
süketvak számból
vérként buggyannak a szavak
bocsáss meg, Kedves
ha ilyenkor bántalak
iszonytató mélység
hömpölyög alattam
én is sodródok csak
e panaszáradatban
s fogukat fenik már
rám jöttment poklok
de még ha utunkon
túl gyakran elbotlok
s vádlón mutatnak is
rám ujjukkal a tettek:

bocsáss meg, Kedves.
Nagyon szeretlek.
(1997. június)

3 (A szarvasbika)

Fájdalmát feledve
riadtan kereste
a fegyvert tartó kezét.

Ereje elfogyott
de tudta, ha megrogy ott:
úgy minden elveszett.

„Kitartás, egy kevés...”
ám újabb dörrenés
s a hóra esett: meghalt.

De fejét emelte
s még elénekelte
az utolsó szerelmes dalt.

(1997. december)

4 (Négy év tél)

Lopva megállok a fák közt, léptem roppan a földön –
Csend. A fülemben tám-ti, verőér botladoz egyre,
majd csak az ágakról zizegő dér hull le peregre.
Ily halkan pereg éltem durva homokja örökön –
Vártam a jelt csendben, hogy majd a talán megígért rév
átvisz a gondon, s közben lám, eltelt ez a négy év

örlődven forgó köve közt bús gondolatoknak –
Bár soha föl nem fogva, csak átérezve a tényt, hogy
nincs többé, aki feltámaszt, ha a szív hite megrogy,
nem várva soha többé, hogy jobbat hoz a holnap –
Mint vergődő poszméh őszi avarba lehullva,
megfáradtan szárnyaim így vittek legalulra,

s még mélyebbre, ahol már összerosódnak a szintek –
Őrült önpusztítóként, nem bánva a tétet
vagy fásultan rejtőzködven, „mint aki vétett”...
Állok tétlen a csöndben, lassan visszatekintek –
Végig a hóban sáros lábnyomaim sorakoznak:
árnyékok közt jöttem idáig, akár csak a holtak.

Kárbaveszett, de talán mégis kellett ez a négy év –
Rájönnöm: nincs választás, ha a lét döcögős még,
akkor is, élnem *kell*, s hogy ez egyszersmind felelősség.
Nincs oka várnom, jól tudom, immár nem jön a kért rév.

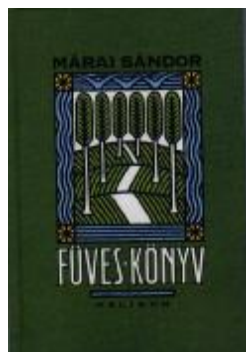
–
Fénycsík tűz a fenyőlomb közt: már hívnak a rétek,
érezem, hátszél támad: a fák közül újra kilépek.

(2001. december)

Bácskai Zoltán

Könyvajánló

Márai Sándor: Füveskönyv

Márai a Füveskönyvet 1943-ban, a történelem talán legsötétebb korszakában írta. A Füveskönyv a lélek, a szellem és persze a test lehetséges gyógyírjait, viszonylag stabil pontjait keresi egy zűrzavaros, sarkaiból kifordított világban. Egyben arra is keresi a választ, hogy hogyan lehet embernek lenni és maradni akkor is, ha ez éppenséggel ósdi, felesleges cifraságnak van titulálva. Az író annál szerényebb, hogy ezt így kimondja. Ő maga így ír könyve céljáról:

„Szeretné elmondani egy ember, hogyan kell lakni, enni, inni, aludni, betegnek lenni és egészségesnek maradni, szeretni és unatkozni, készülni a halálra és megbékélni az élettel. Nem sok ez, mert az ember általában s e könyv írója különösen keveset tud önmagáról és a világról, de emberi feladatnak elég. Többre nem is vállalkozhatunk ebben az életben.”

Márai a sztoikus hagyományhoz nyúl vissza. Művét az antik sztoikusoknak, valamint Montaigne-nek, mint szellemi elődöknek ajánlja. A könyv legfőbb gondolata, hogy a legnagyobb viharok idején is lehet nyugodtan és ember módjára élni, az ókori szerzők gondolatát örökíti tovább, és helyezi modern viszonyok közé. Ugyanakkor a középkori füveskönyvek stílusát is beépíti könyvébe, hiszen azok az élet hétköznapi problémáira (szerelmi bánat, hitehagyottság, emberi gáncsoskodás stb.) is kerestek megoldást. Márai egymás után ír a legkülönbözőbb problémákról: az ifjúság múlásáról, hazáról, nőkről, ellenségről, a reszelt alma és répa jótékony hatásairól, valamint az élet céljáról, ami szerinte a következő:

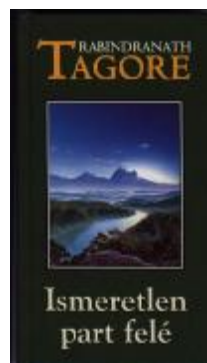
„Egyetlen dolgod, létezésed egyetlen értelme a földön, hogy megismerjed az emberi és a világi dolgok igazi természetét, az emberi és a világi tünemények összetartozását, s méltányosan viselkedj akkor is, ha embertársaid méltatlanul viselkednek. Ez volt a dolgod a földön, semmi több.”

A hangulata nem mélabús, kioktató, hanem kellemes, nyugodt, és lélekmelengető bölcsességeket tartalmazó könyv. Ajánlom mindenkinek, aki a rohanással telt nap után némi nyugalomra vágyik, és egyszerre szeretne

hétköznapi és emelkedett dolgokkal foglalkozni, anélkül, hogy a két fogalom feszítő ellentétét éreznie kellene. Márai eme könyve bizonyítja, hogy ez nem lehetetlen kívánság.

A könyv a Helikon Kiadónál jelent meg, és 1180 forintba kerül.

Rabindranath Tagore: Ismeretlen part felé

Rabindranath Tagore a XIX-XX. században élt Nobel-díjas indiai költő, aki hazánkban is megfordult. Ismeretlen part felé című kötete két ciklusból áll: Szüret, illetve Átkelés. Noha a költő más kötetei bonyolult szimbólumokat és misztikus elemeket tartalmaznak, eme kötete világos, érthető nyelvezetű. A Szüretben, amikor a természetről szól, szinte érezzük az indiai erdő illatát, halljuk az éjszakai szél susogását és a folyó csöndes hullámain. A mindenség dolgait összekapcsoló erő itt a szeretet:

„Megcsókoltam szememmel, tagjaimmal ezt a világot, szívembe zártam számtalan alakba, nappalait és éjszakáit elárasztottam gondolataimmal, míg aztán a világ és az életem egyé lett- és szeretem az életemet, mert szeretem az égi fényességet, amely annyira összenőtt velem.”

Az Átkelés ciklus legfőbb gondolköré az élet, halál, szerelem és Isten egybekapcsolódásának érzékeltetése:

„A tömeg közé elegyedtem, mikor az úton jártam.

És ahol vége az útnak, egyedül találom magam Veled.

Nem tudtam, nappalom mikor alkonyult, rám, és társaim mikor maradoztak el.

Nem tudtam, ajtód mikor nyílt ki, és meglepődve álltam szívem zenéje előtt.

de, hát még mindig van könnynek nyoma a szememben? bár vetve az ágy, ég a mécses és egyedül vagyunk. Te meg én?...”

Mindkét ciklusban találhatók buddhista történetek, elbeszélések. A kötethez Wojtilla Gyula írt utószót. A Lazi Bt. adta ki Szegeden.

Benei Fédra

Robbie vs. Frankie

Semmit sem tudtam erről a lemezről. Nemhogy milyen, egyáltalán azt sem, hogy létezik. Aztán Baxa asztalán találtam egy érdekes cédét: a címe Swing, When You're Winning, és legnagyobb meglepetésemre Robbie Williams az előadó. Az ex-Take That's, tinikedvenc popvagány. Megvártam, míg elmúlik a hatásszünet, aztán meghallgattam. Aztán megint meglepődtem.

Ez tényleg swing, mégpedig abból a békebeli fajtából. Ezen a lemezen a remek zenén kívül hallható még a szatén estélyi ruhák és a szmokingok suhogása a táncparketten, de aki nagyon figyel, azt is meghallhatja, ahogy aprókat sercen a hatalmas kristálycsillár egyik villanykörteje. Tökéletesen sikerült időutazás a néhány évtizeddel ezelőtti nyugati szórakoztató zene világába. Nem találni benne egy szikrányi szándékot sem arra, hogy újrafogalmazzanak vagy hozzátégyenek valamit. Tökéletes másolat. Néha mintha átcsapna giccsbe és szirupossá válik, de aztán mégsem: visszasüllyedek bele, mint valami kellemes, langymeleg mocsárba. Nem tudom, mikor válik terhessé, hogy bizony semmi új nincs ezen a lemezen, de egyelőre nem zavar.

A hivatalos Robbie Williams honlap információi szerint mindig is imádkozta ezt a zenét, és régi vágya volt csinálni egy ilyen lemezt. Nos, úgyes titkolta. Azon zenei próbálkozások alapján, melyekhez eddig nagyrészt tizenéves leánykák asszisztáltak lelkesen közönségként, nem számítottam erre a fordulatra. És főleg arra nem, hogy jól fogja csinálni. Olyan, mintha mindent tudna a csillogó kulisszák világáról, a hatalmas lépcsősorokról, a teraszok boksaiba ültetett zenekarokról, arról, hogy hogyan kell félistenként állni egyedül a színpadon, egy szál mikrofonnal a kézben, miközben a háta mögül süvítenek a vonósok, de úgy, hogy az embernek alig marad haj a fején. Lehet, hogy tényleg régóta készült már erre a lemezre, mert kamuból nem lehet ennyire jól csinálni. Ráadásul üzleti vállalkozásként is elég kockázatos ez az album. Eddigi rajongóinak a hátán felállt a szőr, ha néhanapján ilyen ósdi zenéket hallottak valaki másnak az előadásában. Most vagy

megszeretteti velük a swinget, vagy nagyon hamar leárazzák a lemezeket a boltok polcain. És valahogy meg kell szólítani azt a korosztályt is, akinek még az ifjúságát idézi ez a dallamvilág, de semmit sem hallottak még Robbie Williamsről. De hát az előző lemezek profitjából majd csak futja reklámra...

A felvételek Los Angelesben, a Capitol Studiosnál készültek. Ugyanezzel a stúdióval dolgozott Frank Sinatra is annak idején, sőt a Steve Sidwell vezette zenekar néhány tagja kísérte Sinatrát, mint például az idős zongorista Bill Miller. Az album anyaga régi nagy dzsessz-sztenderdekből áll, szerzőként ott sorakoznak a legnagyobbak: Cole Porter, Nat King Cole, vagy a Gershwin-fivérek. Kurt Weill és Bertolt Brecht

Koldusoperájának

betétje, a nálunk Bicska Maxi-dalként ismert Mack the Knife ugyanúgy szerepel rajta, mint a Bridget Jones naplójában elhangzó Have You Met Miss Jones? c. szám vagy Frank és Nancy Sinatra egykori duettje, a Something Stupid Nicole Kidmannel. Miss Kidman sem akármilyen: egyszer csak előrántja magát a kalapból, és kiderül, hogy tud énekelni. És még hallgatni is kellemes. Más meglepetésember is van azért a lemezen. Vegyük először magát Sinatrát, mert hogy ő is „énekel” Robbie-val. Az It Was A Very Good Year c. szám egyes részein bevágták az F. S-féle felvételt, mondjuk, hogy legyen összehasonlítási alapunk. Hát, nem rosszabb, mint az eredeti. De együtt énekel még többek között Jane Horrocks brit színésznővel, jóbarátjával John Wilkesszel és a filmsztár Rupert Everetttel. Hogy miért pont velük, ne kérdezzétek.

Jó ez az album. Nekem nem az a húdenagyonaztamindenit, mert swingből létezik jobb is, de ha az ember megveszi ezt a lemezt, megfelelő minőséget kap a pénzéért, és a kezdeti meglepetést, hogy Mr. Williams még erre is képes. Szurkolok, hogy sikerüljön neki ez a kísérlet. Robbie, I hope you will swing, when you're winning!

bereczki

Álom luxuskivitelben?

Nem friss bemutató, de nem tudom megállni, hogy ne szóljak eme vizsgaidőszakbeli színházi élményemről. Alföldi Róbert leszállt közénk és megrendezte nekünk Shakespeare sokat szenvedett vígjátékát, a Szentivánéji álmot. Én meg jól megnéztem.

Na, mint tudjuk, felhajtás az volt a darab körül! Egyrészt a rendező személye, aki úgy tűnik, belefogott a teljes Shakespeare-ciklus megrendezésébe. Az öreg lóköttő négy darabját is közel egyidőben rendezte határainkon innen és túl, és eme tevékenységét mindenhol nagy érdeklődés övezi. Tudniillik, fittyet hány a Shakespeare-játszás hagyományainak és – ismerjük be – néha idejét múlt, unalmas kliséinek. Bevallottan úgy áll a klasszikus művekhez, mint egy 21. századi ember. Azt rendezi meg, ami szerinte a darab, és nem azt, ami a „hozzáértők” szerint az. És talán néha el is veti a sulykot emiatt. Bizonyos hagyományok pont azért hasznosak, mert irányt mutatnak. Itt Szegeden viszont eltért mindenféle irányokba. Itt jön a képbe Hernádi Judit, mint Titánia. Szerepe sajnos másodlagossá lett rendezve! Ő is sokat nyilatkozott a sajtónak, akárcsak a rendező, de úgy tűnik, inkább a darab eladásához kellett. Pedig a méltán (de itt nem részletezendő okok miatt) népszerű színésznő az egyetlen jó alakítás a darabban. Mindenki más – tehát a teljes szegedi prózai társulat – rossz értelemben vett amatőr színjátszást folytat. És mindent elnyom a túlfűtött és felesleges erotika, az övön aluli gesztusok és poénok özöne. A szex

külön életet él a színpadon, mintha nem is a darabhoz tartozna. Pusztán önmagáért való a naturalizmus, no meg azért, hogy érdekes és korszerű legyen az előadás.

Pedig rengeteg ötlet van ebben a darabban. Rengeteg, ki nem bontott ötlet, melyeket a színészek nem valószínű, hogy megértettek, mert képtelenek átadni a mondanivalót. Végig ott lappang a darabban, hogy igen, ez lesz itt a lényeg, most majd elmondjuk nektek, de aztán mégsem. A koreográfia önmagában remek, a mozdulatok talán többet mesélnek, mint maga a szöveg. Király Attila, aki Puckként önfényében süt kérez, kirívóan rossz, csapnivaló ripacs, koreográfusként nagyot alkotott. A díszleteket Kentaur tervezte: szeméttelép, trafóállomás, közúti felüljáró, graffitik és gettó. Egy speciálisan délvidékre tervezett előadás, igen erős kusturikai áthallásokkal. Vagy plágium? Ki tudja. Az biztos, hogy cigányokkal és maffiózókkal előadott mese nagy siker volt. Én csak egyetlen résztvevőt tudok nyugodt szívvel dicsérni, mégpedig az élő kísérező szolgáltató Besh o Drom zenekart. Ők saját szájzük szerint játsszák a sokak által „undergroundosnak” hívott délvidéki rézfúvószenét. De az előadásról egészében azt mondhatom, hogy bár próbálkoztam, megnézni mégis csak egy dolog miatt érdemes: hogy az ember tudja majd értékelni a jó szentivánéjit is, ha egyszer végre találkozik vele.

bereczki

Éjszakázás két héten keresztül

avagy: Téli Olimpia 2002, Salt Lake City

Sport a télen

Amikor beköszönt a tél, nem csupán annak örülhetnek a sportot igazán szeretők, hogy kis hazánkban egy időre abbamarad a hol NB I-nek, hol PNB-nek, hol Borsodi Ligának nevezett cirkusz, és a „labdarúgó”-szórakoztató-előadóművészek pihenőre vonulnak, hanem annak is, hogy rövid négy hónapra beköszönt a különböző téli sportágak szezonja, amelyek versenyeit a 90-es évek elejétől megjelenő műholdas csatornák jóvoltából már mi, a téli sportokban nem éppen nagyhatalomnak számító magyarok is nyomon követhetjük. S bár a magyar futball még a téli szünetben is rengeteg témával szolgál (Gondoljunk csak a szombathelyi Filipovics bődületes öngóljára, mellyel mintegy odaajándékozta a Siófoknak a terem bajnoki címet, vagy az átigazolási hírek által okozott izgalmakra! Szóval van miről elmélkedni, mint azt következő cikkünkben is láthatjátok majd.), azért e sorok írójának, aki a sporttal már gyerekkorában eljegyezte magát, a legnagyobb

eseményt természetesen a Salt Lake Cityben megrendezett XIX. Téli Olimpiai Játékok jelentették. Igazából nehéz lenne visszaadni az olimpia hangulatát annak, aki nem követte nyomon, és az eredmények részletes elemzése sem érdekel feltehetőleg nagy tömegeket. Így csupán azt próbálom meg néhány pontban feleleveníteni, amit én személy szerint Salt Lake-kel kapcsolatban fontosnak tartok, ami bizonyosan emlékezetes marad, és amilyen tanulságokat a 16 nap alatt le tudtam vonni.

Olimpia - botrányokkal

Szóval, a botrányok. Kezdhethetnénk azzal, hogy már akkor is felmerült a vesztegetés, a korrupció gyanúja, amikor a Utah állambeli város elnyerte a 2002-es Játékok megrendezésének jogát. Az akkori NOB-elnök, *Samaranch* is kénytelen volt elismerni, hogy elfogadott egy jobb fajta vadászpuskát az amerikaiaktól „ajándékba”... Aztán jött a műkorcsolyázók páros versenyszáma, ahol a

közönség és a média nyomására az eredetileg ezüstérmes kanadai *Sale-Pelletier* kettős is aranyat kapott (kisírták maguknak, köztünk legyen szólva.), és kiderült az, amit már eddig is mindenki sejtett: a pontozók előre eldöntik maguk között a helyezéseket, és az egyes (műkorcsolya)nagyhatalmak előre leosztják az érmeiket. A NOB és a Nemzetközi Műkorcsolya Szövetség precedenst teremtett, de erről egy hét alatt - úgy látszik - megfellebbezett, mikor a női verseny után az oroszok kérvényezték, hogy a második helyezett *Szluckaja* is kapjon aranyérmet, mivel 5:4 arányban lett ő is a bíránál második, és amúgy is eléggé úgy tűnt, hogy ezt a versenyt mindenképpen amerikaiaknak kell megnyernie. Az oroszok beadványát elutasították. Amerika otthon azt tesz, amit akar, bizonyította ezt az is, hogy felettébb vitatható körülmények között kizárták a férfi rövidpályás gyorskorcsolyázók 1500 méteres versenyének dél-koreai győztesét, mert hozzá merészelt érni a második helyezett amerikai *Ohno*hoz. A közönség tüntetett, Ohno kapta az aranyat, a dél-koreaiak tiltakozásával pedig senki sem foglalkozott... És hogy a végén se unatkozzunk, az utolsó napokban robbant a bomba a sífutók dopping-ügyében: a rendkívül hatékony, és a piacon még újdonságnak számító darbepoetin nevű, a vörösvértestek számát jelentősen emelő, így a fáradtságküszöböt kitoló készítményt találtak a háromszoros Salt Lake-i győztes, spanyol színekben versenyző *Johann Mühlegg*, és az egyszerű bajnok orosz *Lazutina* és *Danyilova* vizeletében is. Mühlegg harmadik aranyát ill. Lazutina aranyát elvették, többi érmüket azonban – Danyilovához hasonlóan – megtarthatták, mivel jog szerint csupán akkor semmisíthető meg valakinek az eredménye, ha az aktuális verseny után bukik meg a doppingvizsgálaton. De ha nem a jogszabályokat nézzük, mennyire valószínű, hogy egy olimpiai bajnok győzelme után pár nappal elkezd doppingolni? Nonszensz, ugye? Na mindegy, lényeg a lényeg, a tavalyi lahti világbajnokság botrányaival együtt a sífutás eljutott az atlétika, az úszás és a kerékpár szintjére a tiltott szerek által leginkább veszélyeztetett és uralt sportágak között. (Csak érdekességképpen: a tavalyi lahti botrányosorozat úgy maga alá temette a rendkívül nagy múltú finn sífutó válogatottat, hogy az olimpián még éremközelbe(!) sem tudtak kerülni a finn sífutók...)

Salt Lake legnagyobb alakjai

Nem ez volt minden idők legtisztább téli olimpiája, de feltétlenül szólni kell azokról a - remélhetőleg tiszta eszközökkel versenyző - sportolókról, akik Salt Lake legnagyobb alakjai voltak. Mühleggre nem érdemes a szót vesztegetni, ünnepelje csak magát nyugodtan, a kutya sem hisz már neki. Feltétlenül meg kell említeni a sílövő norvég *Ole Einar Bjørndal*ent (képünkön), akit az utóbbi években kissé elhomályosított a Világkupa-versenyeken remeklő francia *Poirée* alakja, de a norvég most minden létező számban aranyat nyert (összesen 4-et). Ugyancsak győzött sportága valamennyi (azaz 3) versenyszámában a finn északi összetettes *Samppa Lajunen*, akit pedig már elkönnyeltek örök másodikként, mert a norvég *Vik*, az osztrák *Gottwald*, esetleg a német *Ackermann* mindig leszorította a dobogó legfelső fokáról, de a még mindig csak 22 éves *Lajunen* Salt Lake-ben nagyot robbantott... Külön ki kell emelni a téli

olimpiák történetének legeredményesebb alpesi sízőjévé vált norvég *Kjetil André Aamodt*ot, aki 31. évében járva nyert 2 aranyat, némileg kárpótolva ezzel önmagát a számára kissé csalódást jelentő lillehammeri és naganói játékokért. Ha már alpesi sí, a horvátok zsenije, *Janica Kosztelics* nyert 3 aranyat és 1 ezüstöt. 20 évesen. És már összetett Világkupa-győztes is volt. Viszont a térdét már annyiszor operálták, hogy már szinte roncs. Vajon megéri? Biztosan! 2 aranyat nyert a svájciak ifjú síugrója, *Simon Ammann*, aki idén robbant be igazán a világelitbe, de Világkupa-versenyt nyerni az olimpia előtt még nem tudott. Most mindkét

egyéni síugró aranyat besöpörte, leckét tartva a toronymagas esélyeseknek, a lengyel *Malysz*-nak és a német *Hannawald*nak. Nesze neked, Világkupa-pontverseny! Szintén emlékeztetést produkált két gyorskorcsolyázó, a holland *Jochem Uytdehaage* és a német *Claudia Pechstein*, akik 2-2 aranyukat 2-2 világcsúccsal is megfejejték.

Világkupa vs. olimpia

Amellett, hogy több versenyszámban úgymond papírforma eredmények születtek, azaz az esélyesek hozták a tőlük várt aranyat, akadtak természetesen olyanok is, akiknek sikere vaskos meglepetésnek számít, ill. olyanok is, akikről hiába remélték a győzelmet, és csalódást okoztak. Mindenesetre érdekes volt megfigyelni, hogy a legtöbb esetben az idei Világkupában mutatott forma mennyire nem érvényesült Salt Lake Cityben. Az olimpia mindig

más, sokkal több, mint egy szimpla verseny, de még a világbajnokságokhoz sem hasonlítható. Ez bizonyosodott be most is.

A legnagyobb szenzációk

A legnagyobb meglepetések talán a női alpesi sízők versenyei során születtek, ahol a lesiklást a francia *Montillet*, a szuper G-t pedig az olasz *Ceccarelli* nyerte, akiket előzetesen senki sem sorolt az esélyesek közé. De hát ilyen a sport! Szintén vaskos meglepetés volt az olasz *Paruzzi* aránya a női 30 kilométeres sífutásban, német női sífutó váltó győzelme, az amerikai műkorcsolyázó tinilány, *Sarah Hughes* sikere, valamint Ammann (képünkön) két aranya síugrásban. Végül, de nem utolsósorban: senki sem várta az ausztrál *Bradbury* győzelmét a férfi 1000 méteres rövidpályás gyorskorcsolyában, de ha már az elődöntőben és a döntőben is mindenki elesett előtte, ő köszönte szépen, és elvitte az aranyat.

Nagy bukások

S hogy kik a legnagyobb vesztesek? Azok, akik már több éve egyeduralkodók a Világkupában, de a legnagyobb versenyen nem tudtak győzni. Ilyen a biatlonosoknál a svédek nagyasszonya, *Magdalena Forsberg* ill. a francia *Raphael Poirée*, a síugró lengyel *Adam Malysz*, a sífutó svéd *Per Elofsson*, az alpesi sízőknél az osztrák *Renate Götschl*, *Michaela Dorfmeister* és az olasz *Isolde Kostner*, az északi összetett versenyszámban pedig az osztrák *Felix Gottwald* ill. a német *Ronny Ackermann*. Aki közülük nem hagyja abba, az talán 2006-ban Torinóban vigasztalódhat. De addig - stílszerűen - sok hó leesik még, és sok új tehetség is fel fog bukkanni. Ez a rossz az olimpiában: aki egyszer kihagyja élete nagy lehetőségét, az várhat újra 4 évet... Mindenféléképpen a nagy vesztesek között kell megemlíteni a svéd férfi jégkorong válogatottat, és kapusát, *Tommy Salot*. A csoportmeccseken remeklő svédeket a negyedöntőben búcsúztatták a "no-name" fehéróroszok, mégpedig úgy, hogy a meccs vége felé 3:3-as állásnál az addig a torna legjobb kapusának tartott Salo belepkézte az év potyagólját. Lett is belőle nagy cirkusz odafönt északon!

A közvetítések

Minősíthetetlen. Szégyenteljes. Botrányos. Ilyen, és ehhez hasonló gondolatok fogalmazódtak meg bennem a Magyar Televízió olimpiai közvetítései, illetve riportereinek produkciója

kapcsán. Két eset állhat fenn ugyanis. 1.: az MTV úgy gondolja, hogy a magyar televíziónézőket általában nem érdeklik a téli sportok, tehát nem éri meg túl sok pénzt költeni a közvetítésre. És amúgy is itt vannak már a műholdas csatornák, akit érdekel, az ott nézheti a versenyeket. Ebben az esetben felesleges egész estés-éjszakai élő (vagy annak nevezett) közvetítéseket sugározni és azzal untatni a nézőket, maximum néhány összefoglalóra van szükség, vagy talán a viszonylag népszerűbb sportágak (jégkorong, alpesi sí) élő közvetítéseire.

Mivel az MTV nem ezt a megoldást választotta - legalábbis látszólag -, úgy gondolom, a 2. eset áll fenn: azaz odafönt Budapesten az okosok úgy gondolták, hogy a Téli Olimpia van akkora jelentőségű esemény, illetve a magyar nézőket érdeklik annyira a téli sportágak, hogy megéri egész estés

közvetítésekkel tervezni. Ebben az esetben már csak azt nem értem, hogy a maratoni adásokban miért csupán 10-15 perces (általuk „bő”-nek nevezett, valójában nevetségesen rövid) összefoglalókat adtak - mondjuk - a biatlon vagy a sífutó versenyekről, amikor ezek a versenyek odakint zajlottak, azalatt miért kellett 122. alkalommal ismételni előző napi versenyeket vagy riportokat, és a „bő” összefoglalók is miért késő este mentek, több órával a versenyek után, amikor az eredményeket már rég bemondták az esti Híradó utáni sporthírekben, vagy akit érdekelt, úgyis megnézte valamelyik műholdas adón. És miért nem lehetett élőben közvetíteni az első két jégkorong negyedöntőt (legalább az m2-n, ha már az m1-en Bajnokok Ligája ment!), mikor már a selejtezőket is élőben adták, és olimpia NHL-sztárokkal csak négyévente van (ráadásul Torinóba a hírek szerint nem is mehetnek NHL-esek...)? És ha annyira felkészültek, miért nem tudták soha eltalálni még az adás elején sem a pontos közvetítési rendet? (Előfordult, hogy már az adás első összefoglalója is 50 perces volt a kiírt 25 helyett...) És a legtöbb itthon maradt riporternak miért nem volt fogalma sem a téli sportokról? Zelinka Ildikó, Matuz Krisztián, Sztancsik Tamás, Mezei Dániel voltak a műsorvezetők, és fogalmuk sem volt, mi az az északi összetett, ill. mi a különbség a biatlon – azaz sílövész – és a sífutás, vagy az alpesi sín belül a lesiklás, szuperóriás-műlesiklás, óriás-műlesiklás és a műlesiklás között. A legtöbb kifejezést egyenértékűnek tekintették, és változtatva használták. Az is mindegy volt nekik, hogy egy verseny milyen távon zajlott: a méterekkel-kilométerekkel úgy dobálózta, hogy az ember csak kapkodhatta a fejét. Na persze én aláírom, hogy

még egy sportriporternek sem kell járatosnak lennie az összes sportágban, különösen nem, ha itthon nem túl elterjedt sportágokról van szó. De eddig úgy gondoltam, hogy valaki azért választja ezt a szakmát, mert szereti és élvezi a sportot. Ma már nem így gondolom... Mert ezt a nagy fokú felkészületlenséget semmi sem magyarázza, és semmi nem is magyarázhatja. (Illetve valami talán mégis, de erről majd a végén.) És azt sem, hogy Somogyi Diána miért jelenti be a délelőtti összefoglaló végén a finn sűrű csapat olimpiai bajnoki címét, mikor az előző esti – élő! – közvetítés óta is legalább 5-ször mutatták a németek(!) győzelmét. Vagy miért mondja azt, hogy „Biztosan emlékeznek még Steven Bradley-re (valójában Bradbury), aki tegnap nyert aranyat...”, mikor ezzel is csak azt bizonyítja, hogy ő bizony nem emlékszik rá (mi viszont igen, és itt bukott le...), hiába ismételték meg az ominózus versenyt 212-ször. Az is nehezen érthető, hogy Mezei Dániel miért Ganxsta Zolee-val bájcseveg „jégkorongszakértés” címén, vagy Sztancsik Tamás miért olvassa be ártatlan képpel a heti „totószereplényt”.

A kinti tudósítók közül egyébként Gulyás László kivételével mindenki alaposan felkészült a maga

sportágából és – szerintem – élvezhetően közvetített. Vitray és Gyulai rutinból oldották meg a dolgot – különösen Vitray közvetítéseit élveztem –, de ezúttal még Knézy és Faragó sem lihegték túl a dolgokat, és tisztában is voltak azzal, mit közvetítenek, mik a szabályok és kik a versenyzők. Kellemes meglepetést okoztak Méhes Gábor kiváló gyorskorcsolya-közvetítései.

És hogy az „itthoniak” és Gulyás miért nem készültek fel, miért handabandáztak össze-vissza, miért dobálózta nevekkel, sportágakkal, kilométerekkel? Egyrészt, mert az egész nem érdekelte őket. És erre nincs mentség. (Gulyás például úgy fejezte be olimpiai közvetítéseit, hogy megköszönte a nézők elmúlt két hétben a téli sportok felé tanúsított türelmét(!), és abbéli reményét fejezte ki, hogy mindenki talált magának egy-egy érdekes versenyt. Hát megnyugtathatom, ha ő unatkozott is, mi itthon élveztük az olimpiát!) Másrészt, mert úgy vélték, hogy az átlag néző sem tud úgysem semmit az egészről, mondhatnak bármit, semmi sem tűnik fel. De lebuktak! És a nézők hülyének nézése alól nincs felmentés, tisztelt hölgyeim és uraim!

Pintér Lajos

Mókás fiúk a zöld gyepen

Pintér Lajos bátya gyakran zsörtölődik a Móra Nyúz hasábjain azzal kapcsolatban, hogy mennyire kevés az, amit a magyar futballban résztvevők nyújtanak. Pedig szerintem egyáltalán nem gyengék a srácok, egész egyszerűen humorosak. A történes helyszíne szerint kétféle oszthatjuk a vicces megnyilvánulásokat: pályán belüliekre és pályán kívüliekre, s mint az a következő, önkényesen összeállított felsorolásból kiderül, utóbbiak hatással vannak az előbbiekre.

Az első kategóriának felel meg például *Gelei Károly*. Karesz antwerpeni légióskodása idején nem azért nem rúgta ki földről soha a labdát, mert nem tudta, hanem azért, mert jó barátjával, a csapat védőjátékosával cinkos huncutságból megállapodott, hogy ezt az amúgy is hihetetlen összpontosítást igénylő, a nyugati profivilágban sem mindenkitől elvárható mozdulatsort nem ő végzi el – fityiszt mutatva az elvárásoknak.

Kiváló mókamesterek a Magyarországon játszó brazil futballisták is. Meg nem erősített források szerint ők a riói focistasulik parodistaképző szakirányára jártak szinte kivétel nélkül. Ezek a derék legények oly hatásosan karikírozzák az itthon edződött zsenikezdeményeket, hogy gyakran már csak bőrszín szerint – s ezért kérem, ne tekintsenek rasszistának – tudjuk megállapítani, kik a magyarok és kik a brazilok. Nagy koncentrációban valóságos kabarétársulatot alkotnak oly sikerrel, hogy az őket alkalmazó klub (Haladás VFC) nevével ellentétben

minden megerőltetés nélkül a kiesőjelöltek között találhatja magát. Szintén pályázhatna a focisták képzeletbeli Salamon Béla-különdíjára az a szlovák fiatalember, aki nem azért nem előzte meg a masszív alkoholista, gyárkémény-imitátor, már évekkel ezelőtt egyfélidős *Váczi Zoltánt (Azért a cicákat még szereti! Lásd a következő oldali képet! – a képszerk.)* a 30 méteres sprinteken a próbajáték alkalmával, mert lassabb volt vetélytársánál, hanem azért, mert egész egyszerűen mosolyt kívánt csalni az őszi szezonban elcsigázódott Vasas-vezérkar arcára. „Mekkora marha voltam, mikor azt gondoltam, hogy a Zoli a leglassabb!” – nevetett fel és csapott homlokára kiszivárogtatott információk szerint az angyalföldi alakulat egyik prominense.

A stadionokon, edzőpályákon kívül is elsőrangú poéngyárosok a honi labdarúgás napszámosai. Az egyik „májer” *Balogh Tamás*, a jelenleg a Lombard FC alkalmazásában álló válogatott kapus. Évekkel ezelőtt németországi szerződéskötésekor az alacsonyabb osztályú klub vezetői nem azért csapkodták térdüket hahotázva, mert elképedtek „Tonó” kívánalmainak teljesíthetlenségén vagy kisszerűségén, hanem azért, mert a derék hálóőr az Akadémiai Kisszótár-sorozat köteteivel (fekete-piros-sárga sávokkal, szerkesztette Halász Előd) a hóna alatt battyogott be a tárgyalószobába. *Dárdai Pali* (akinek ezennel gratulálok második fia, Márton születéséhez!) a grúz-magyar meccs előtti poénján – „*Ha kikapunk, itt maradunk kint az egész*

családdal! – oly sokáig derültek fiaink, hogy végül mégiscsak sikerült elveszíteni a VB-selejtezőt. Hát igen, a marcona grúz profik nem edződhetek például a Vidám Színpad fergeteges előadásain, amely mint tudjuk, *Illés Béla* MTK-húzóember kedvenc színháza. Arról még nem szólt a fáma, hogy vajon nyújtott-e már be valamelyik grúz futballkópé a tbiliszi városi önkormányzatnál lakásigénylést a Dárdai család nevében. Tréfának ez is elsőrangú lenne. Egészen friss a *Bárányos Zsolt*-sztori. Két nappal azután, hogy „Bari” tisztességes kac-kac kukac reakciót váltott ki sokakból azáltal, hogy kijelentette, egyesek *Alin Stoica* után őt tartják a belga bajnokság legjobb irányítójának, a Svájc elleni meccsen talán a még általa elmondottak

nagyszerűségén kacarászva a híradások szerint kétszer elvesztette a labdát, amit a helvétek mindkétszer góllal büntettek.

Úgyhogy szerény meglátásom szerint – s ez szigorúan a tízmilliónyi magyar „futballszakértő” egyikének a magánvéleménye – nincs semmi probléma. Egész

egyszerűen paradigmatranszformáció következett be: most már nem eredményes, hanem sokkal inkább jókedvű labdarúgókat nevelnek, akiknek

képzésében visszanyúlnak a humor hagyományosnak tekinthető rétegeihez, így például a helyzetkomikumhoz, a népmesei felfogáshoz vagy akár a Hány János-i nagyotmondáshoz.

Parti Tamás

István, a király

Modern magyar népmese: anyuka, gyerekek – apa nélkül. A középső fiú még pöttöm korában megígéri a mamának, hogy nagyon sok pénzt fog neki keresni, ha nagy lesz. Ezért csinál mindent, be akarja bizonyítani, hogy amit megígért, azt valóra is tudja váltani.

Hogy a történet inkább mese legyen, mint modern, a fiú nem alapít gyümölcsöző üzleti vállalkozást, nem talál fel új masinákat, amelyek megkönnyítik a modern társadalom ellustult fogyasztóközönségének életét. Nem, ő csak nemes egyszerűséggel elkalapál mindenkit, aki az útjában áll. Nem alattomosan, sportszerűen.

Szépen menetel előre az úton, amit kijelölt magának. Amikor elérkezik az ideje, megküzd szíve hölgyéért, és hogy a mese kellően modern legyen, a vetélytárs nem kívülről jön. Saját magát kell legyőznie, hogy övé lehessen a királylány (meg a keze).

Következő állomásként megszerzi a fele királyságot. De nem éri be ennyivel. Nem hagyja

nyugodni az a másik fél. Tudja, hogy kemény és gyakran kegyetlen küzdelmek várnak rá, tudja, hogy az egy más világ, mégis mennie kell. És láss csodát, világ: megszerzi a másik felet is! „Odaát” is megkoronázzák.

Közben a királyné összetartja az egyre gyarapodó családot, nevelgeti a trónörököst meg a koronaherceget, a két gyermeket, akiknek a tisztelt, csodált, szeretett hős csak „Apa”. A királyi család boldogan él, és a középső fiú lelke megnyugodhat: valóra váltotta, amit még pöttöm korában ígért a mamának.

Mivel ez egy modern mese, itt senki nem tökéletes, mindenki hibázik néha. A király, aki mindig győz, elveszít egy csatát. Egy nagyon fontosat, a legrosszabb helyen és időben. Ez egy szomorú mese, mert a fél királyságot is elveszíti így. Fegyverszünet, majd a kancellárok és miniszterek országos tanácsa töri a fejét hosszú-hosszú ideig. Aztán a király dönt: békét köt, hogy ne veszítse el a háborút, és megtarthassa a fél

királyságot. Nincs több csata, csak egy utolsó, búcsúzóul.

Itt a vége. És kár, hogy vége. Mert a középső fiú, aki most nyugdíjazta magát, az utolsó hősök egyike ebben a mesék nélküli modern világban. Akit a nép csodál és istenít, akit példaképül

választanak a gyerekek. Akiért szorítottunk, éjszakákat töltöttünk ébren, akire büszkék lehetünk. Szép volt, Kokó! Köszönjük.

kicsikata

•

„És most kiállították az egész csapatot. Ja nem, sorcsere!”

– nyugdíjba ment a „Vitárrobi” –

Nehéz elkezdni az írást. Nyomasztó gondolatok kavarnak az ember fejében, bántják a szívet-lelket. Fájnak, de elő kell bújniuk. Hogy könnyebb legyen. Mert valami hiányzik. Valaki nagyon hiányzik. Már megint szegényebbek lettünk egy élő legendával. Tavaly év vége felé már egyre kevesebbet hallottuk. Aztán jött 2002, jötték a Eurosporton a foci-összefoglalók, jött az Ausztrál Nyílt Teniszbajnokság, a biatlon versenyek, de sehol a jól ismert szuszogás ill. üvöltés-nyávogás, sehol az apró hülyeségek, sehol a jól ismert és olyannyira kedvelt hang. Eltűnt a „Vitárrobi”. Csak egy hír érkezett. Hozzám január közepén. Hogy nyugdíjazták. Őt, a legendát. „A” riportert. A humoristát. A bohócot. A szomorú lelkek felvidítóját.

(A kezdet) avagy „És most 22-es számmal beáll a 22-es játékos.”

A történet 1934. augusztus 29-én kezdődött. Valamelyik budapesti kórházban. Mivel nem voltak még divatban az apás szülések, Vitár Zoltán a folyosón várta, hogy neje, Linzbauer Piroska életet adjon gyermeküknek, akire már annyira vártak.

(Egy nehéz kérdés) avagy „Beszéljünk most egy kicsit arról, hogy miért is rendeznek ilyenkor labdarúgó-tornát a Kanári-szigeteken! Először is, miért ne rendeznének?”

Az orvos jó hírt közölt az izgatott apával: fia született. Ez ám az öröm! De hogyan nevezzék el a csöppséget? A szülők végül a Róbert név mellett döntöttek. És hogy miért? Először is, miért is ne...?

(Boldog ifjúság) avagy „Még szerencse, hogy kopasz a bíró, mert így könnyű lesz megkülönböztetni a játékosoktól.”

A kis Robinak – kortársaihoz hasonlóan – kezdetben nem volt túl sok haja, így szerencsére könnyen meg lehetett különböztetni az édesapjától. Ahogy teltek-múltak az évek – és nőtt hősünk haja –, Robink a sporthoz is egyre közelebb került. „Sok-sok cipőt rugdostam szét az iskolaudvarban és a Városligetben. A focin kívül még pingpongoztam is, s ebben a sportágban még korosztálybajnokságokat

is nyertem.” Mindenesetre 1952 és 54 között a Pedagógiai Főiskola padjait koptatta, majd 3 évet húzott le a Gorkij Könyvtárban.

(MTV, és újra csak MTV) avagy „Numan letöltötte az eltöltését: visszaszabályosodott.”

1958-tól kezdve 4 évet dolgozott a Magyar Televíziónál, majd rövid kitérő után (1962-69: a Medicina Kiadó sportszerkesztőségében dolgozik, 1969-70: a Lobogó c. lap munkatársa) „visszaszabályosodott”: 1970-től az MTV sportosztályán találjuk. S hogy miért lett belőle sportriporter? Először is, miért ne lett volna...?

(A magyar sportriporterek doyenje) avagy „A cseh versenyző jó kezdés után eléggé visszaesett, most éppen az első helyen áll.”

A hírek szerint már pályája elején is elhalmozta

nagyobbnál nagyobb ökörségekkel a sportot kedvelő tévénézőket. A sportriporterkedés egyik atyjaként tartjuk számon, akit szórakoztatásban sohasem tudtak felülmúlni a fiatalabbak.

(Bakiparádé) avagy „A fekete-fehér képernyőn nehéz lesz megkülönböztetni a két ökölvívót: sötét nadrág és világos felső... Ja, most látom csak, az egyik néger.”

Szóval, már a kezdetektől szórta a poénokat, így nem csoda, hogy közvetítései legendássá váltak. A foci mellett közvetített ekkor még síugrást, röplabdát („Buzekné. Hátulról. Ahogy a férje szokta...”), és jégkorongot is („Igaz, ez nem foci, de nagyon jó. És most kiállították az egész csapatot. Ja nem, sorcsere!”), tudósított több olimpiáról („Higgyék el, a kis Vuki farkas, csak a többi kollégám már lerókázta” – Szarajevó, 1984). Az aranyköpésekről nemrég úgy nyilatkozott, hogy azok egy része tudatos volt (khmmm...), jó részüket pedig csupán kitalálták („Csak egyszer, még a 70-es évek elején közvetítettem ökölvívást, egy junior Eb-t, Miskolcra. Ott pedig nem volt egyetlen fekete legény sem.”).

(Új kihívás: Eurosport) avagy „Bár nagyon meleg van, a játékosoknak mégis szükségük van egy kis bemelegítésre.”

Vitár a kilencvenes évek elején egyre kevesebbet szerepelt a Magyar Televízió képernyőjén. 1996

elején azonban váratlanul kapott egy utolsó nagy lehetőséget az élettől: ekkor indult a magyar nyelvű Eurosport, és a Palik-Héder kettős az idősödő mestert is meghívta a stádba. „*Sportnyelven szólva levezető időszaknak, jutalomjátéknak szántam az Eurosportot, aztán hat év lett belőle.*”

Az új munka még a tapasztalt riporternek is nehézségeket okozott. Meg kellett (volna) szokni a vadiúj technikát, a kapcsolattartást a párizsi központtal, és el kellett (volna) sajátítani az Internet használatát. Mindez nehezen ment. Úgyhogy Robinak is szüksége volt egy kis bemelegítésre. De aztán újra a régi lett. Vagy még jobb. Mindig hozta a formáját. Közvetített és szórakoztatott. Az Eurosporton (az névelőt használom, mert Robi Eurosportnak mondta, nem Jurósportnak) hozzá tartozott a labdarúgás, a tenisz és a biatlon. Élmény volt őt hallgatni. „*Főként a focinál megpróbáltam egy kicsit csevegőkre venni. Persze nehezítette a helyzetet, hogy esetenként több ezer kilométer választott el a történésektől.*”

(Szerelmünk, a foci) avagy „*Az ellenfél egyszerűen nem tud eljutni a Porto kapujáig. Illetve el tud, csak labda nélkül.*”

Robi közvetítéseit nem lehetett utánozni. Mikor még meg sem szólalt, a szuszogásból és a mikrofon zajaiból már lehetett tudni, hogy ő közvetít. Élvezte azt, amit csinált. Mert szerette a sportot, ezért közvetítette (ugye, Egri-Kristóf-Matuz-Somogyi-Sztancsik ill. Debnár-Ifj. Knézy?!). És át tudott adni egy jellegzetes hangulatot. Nem feltétlenül az aktuális sportesemény hangulatát. Hanem egy olyan „vitárrobisat”. Ami mindig, megbízhatóan átjött a képernyőn. Egy időben „*Hegyi Iván kollégámmal és barátommal*” párban közvetítették a focimeccseket. Páratlan párost alkottak ők ketten. Ahogy Hegyi elemezte a mérkőzést, a csapatok felállást, beszélt a játékosokról, és Robi az utánozhatatlan „*ééégen*”, ill. „*hát persze*” közbevetéseivel jelezni próbálta, hogy mindezt ő is elmondhatná, mert persze ő is képben van, és mindenről-mindenkiről mindent tud, de nem teszi, megadja inkább kollégájának a lehetőséget... Nem lehet ezt visszaadni. Utánozhatatlan, pótolhatatlan.

(Egy néző a mikrofonnal) avagy „*Nem mondom a játékos nevét, mert nem látom, mi van a hátára írva.*”

Vitár úgy közvetített, mintha csupán egy egyszerű néző lenne. Talán, mert csupán az is volt. „*Szerintem az ideális sportriporternek, mikrofonnal a kezében, a képernyőn, megközelítőleg olyanannak kellene lennie ötmillió publikum előtt is, mint egy nyolcfőnyi baráti társaságban. Szóval könnyedén, mindennapos egyszerűséggel...*” Mindig beleélte magát a közvetített eseménybe. Egy-egy hiba után olyan szívzaggatón tudott jajgatni, hogy az ember már nem is a hibázó játékost sajnálta, hanem a riportert („*Jaaa! Hát ilyet! Fejfájdítóan nagy hiba volt!*”). Végig eksztázisban közvetített, üvöltött-

nyávogott-sikongatott. S hogy néha egy kis fáziskéséssel? Hogy akkor emelte a hangját, mikor már rég nem volt veszélyes egy támadás? Megbocsájtottuk neki. Meg azt is, hogy a szünetekben mindig így búcsúzott: „*Pihenjünk egy kicsit!*” Mert tudtuk, hogy neki tényleg szüksége van pihenésre. Még azt is el lehetett fogadni, hogy tényleg tart az ítéletidőtől, ami a tévében megjelent („*Az eső elől elhúzódva búcsúzom!*”) Meg azt is megbocsájtottuk neki, hogy többször is a párizsi stúdió sürgős utasítására hivatkozva elköszönt, és még fél óra múlva is tartott az adás – ő pedig talán már otthon durmolt, vagy éppen nézte a Mészga családot. Meg a sablonszövegeket is (pl. „*Támadnak a fehérek, jó labda, ügyes csel, hohó, jön a beadás, lövéés és véd a kapus!*” vagy „*A fekete fiú vezeti a labdát.*”). Meg azt is, hogy abszolút képtelen volt felismerni a játékosokat. Meg azt is, hogy néha egy félidőbe is beletelt neki, mire szerzett (vagy egyik kollégája kisegítette...) valamiféle összeállítást. Meg azt is, hogy ha a közvetítés felvételről ment, akkor Robi első három mondatából tudni lehetett a végeredményt. Meg azt is, hogy nem beszélt idegen nyelveket (az oroszon kívül...). Így aztán ahhoz a megoldáshoz folyamodott, hogy ha egy angol nyelvű riport ment, akkor azt különböző általános dolgokkal végigbeszélte („csevegőkre vette”...). Ha azonban pillanatnyi szünetet tartott, és az embernek sikerült elcsípnie véletlenül egy-egy mondatot az angol nyelvű szövegből, akkor egyből lehetett tudni, hogy Robi már megint hülyeségeket beszél. És azt sem hagyja, hogy legalább mi értsük, miről is van szó. De mondom, nem lehetett rá haragudni. Mert nem olyan egyszerű ám a riporterkedés! („*Az argentinok vezetik a támadást, majd történik valami a tizenhatoson belül. Nem is értem, micsoda. Hoppá, egy gól! Úgy néz ki, tizenegyes volt. Érdekes döntés. De lássuk csak, az argentinok újabb támadást vezetnek, szinte lekopírozzák az előző akciót és tizenegyes újra. És újabb gól! Azaz bocsánat, ez az előző ismétlése volt...*”) És Robi mindenért tudott kárpótolni minket. Próbálta figyelni a helyszínt („*Nagyon zaklatott a fű.*”), próbált közvetlen lenni a sportolókkal („*Most könnyelműsködött a dán védelem, hát fel lehetett volna derekasabban szabadítani!*” vagy „*Irány a büntetőkör, uraim!*”), mindig tudatosította a nézőkben, hogy ő is csak egy egyszerű, földi halandó, akit nem csak a sport érdekel („*Tőfting egy Popeye nevű, spenótot evő reklámfigurára emlékeztet.*” Vagy: „*Lecskovról Máris szomszéd, a népszerű Mészga család című rajzfilmsorozat egyik hőse jut eszembe, amit egyébként most ismételnék a Magyar Televízióban.*” Vagy éppen amikor a kamera hátulról mutatta az összehajoló holland női gyeplabda válogatottat: „*Hát igen, gyönyörű ez a látvány... ööö... khmmm... ööö... ahogy a holland lányok egymást biztatják!*”).

(A pont az i-n: Feleki László-díj) avagy „Meddig még...”

Vitár pályafutását egy sportújságíróknak járó kitüntetés, a Feleki László-díj koronázta meg, amit 1998-ban kapott meg. Sokak szerint nem az Eurosportos évekért. Szerintem megérdemelte. (Igaz, a Karinthy-gyűrű talán megfelelőbb elismerése lett volna munkásságának...) Mert megvolt benne „az a valami, amitől hitele lesz a kommentátornak a néző előtt. Ennek a valaminek csírájában benne kell lennie az első kommentárját mondó újságíróban, hogy aztán megnyerő egyéniségű, kellemes modorú, közérthetően fogalmazó és beszélő, szívesen látott vendéggé váljon valamennyi tévénéző otthonában.” De sejteni lehetett, hogy ő sem ülhet örökké a mikrofon mögött. „Nincs szenzáció, ebben a korban nyilvánvaló, hogy a helyemet a fiatalok veszik át.” **(2002: búcsú a mikrofontól)** avagy „Ezzel a bécsi OTP-tenisztornáról búcsúzom.”

Nem hallhatjuk hát többé a jól ismert beköszönést:

lehet valaki sportriporter? – Még, még, még, még, „Jó estét kívánok, az Eurosport magyar csapatából Vitár Róbert köszönti Önöket!” Nincs többé szuszogás, visítás, nyávogás Vitár-módra, és vége a poénok-bakik-képzavarok-aranyköpések áradatának. Hiányozni fognak. Mert lehetett őt nem szeretni („Divatok és gusztusok különböznek ugye...”), de a lelkesedését és a sport iránti szeretetét nem lehetett elvitatni. Ezt ajánlhatnánk még egyszer Egri Viktor, Kristóf Péter, Matuz Krisztián, Somogyi Diána, Sztancsik Tamás ill. Debnár Tamás és Ifj. Knézy Jenő figyelmébe. „A viszontlátásra, a viszonthallásra! Vitár Róbertet hallották.”

Pintér Lajos

Az idézetek forrásai: Vitár Róbert (szerk.): Foglalkozásunk: sportriporter. Budapest, 1979.; Schiller Zsolt: Vitár visszavonulót fűjt. In: Petőfi Népe, 2002. január 13.; Internet; ill. saját gyűjtés.

Miért éppen... Ausztrália?

Sokaknak ismerős lehet a cím abból a bizonyos sorozatból. Nem véletlenül választottam, ugyanis Alaszkába készültem tavaly nyáron, aztán Ausztrália lett belőle. Miért éppen Ausztrália? Márciusban döntöttem el, hogy kimegyek néhány hónapra, egy egyetemre, kapcsolatokat szerezni a jövőre nézve. Ráültem az Internetre és elkezdtem a vadászatot. Szóval, megvan az egyetem, megvan a város, most már csak egy jóképű kurzus kellene, amire jelentkezhetnék. Geológia kurzust nem találtam, illetve csak terepgyakorlatot, ami 5-6.000 AUS dollárba került volna. Kösz, ezt egyelőre kihagyom. Nézzük a nyelvet. Angol kurzusokat tömegével találtam, főleg külföldi diákoknak, akik előbb-utóbb ott szeretnének majd tanulni. A többi már csak levelezés, adminisztráció, pénzáttalás, követséglátogatás, orvosi vizsgálat és lehet nyomolni Ausztráliába, vagy ahogy ott mondják, OZ-ba.

Már nyolc órája ülök egyhelyben, a mellettem lévő akármilyen nemzetiségű testvérpár jóízűen alszik, én már nem bírom tovább. Megnéztem két és fél filmet, deréktól lefelé nem érzem, hogy megvagyok-e, szeretnék feltápáskodni, mozogni, meg ezt-azt. Felhúszom az elsötétítőt, hogy megnézzem, hol járunk. Az előttem lévő monitorról kiderül, hogy nemrég repültünk el a Kaszpi-tenger felett, tehát valahol Türkmenisztán táján vagyunk. A meglepetéstől távra marad a szám. Igyekszem a párnával és a vállammal eltorlaszolni az ablakot, hogy a még édesdeden alvókat ne zavarjam és gyönyörködöm a látványban. Ilyet eddig csak könyvekben volt szerencsém megpillantani: kopár hegyláncok, homokdűnék, fonatos folyóvölgyek, egyszerűen maga a szedimentológus- (üledékes kőzetekkel foglalkozó geológus) paradicsom. A

látvány feledteti velem egyéb bajaimat, de egy idő után mégis fel kell ébresztenem a testvéreket, hogy engedjenek ki. Később végignézem Malájzia egyenletesen ültetett erdeit, az óceán apró gyöngyszemeit és a különböző magassági szinteknek megfelelő felhőzeteket.

Kora este értünk Szingapúrba, ahol kb. hatórányit kellett várnom a következő gép indulásáig. Ez idő alatt végigtájtoltam az összes boltot és arra a következtetésre jutottam, itt megéri vásárolni, mert olcsóbb, mint máshol és mivel tranzitban vagyok, nem kell adót sem fizetnem. A trópusokhoz híven (Szingapúr az északi szélesség első foka tájékán terül el) hat óra körül rajtaütésszerűen lemegy a Nap. Még egy éjszakai 'touchdown' (rövid leszállás) és reggel kilenc körül megérkezem egy új, kalandjaim sorában a harmadik földrészre. A vámon nem cicóznak sokat, hála annak a címnek, amit még otthon lerendeztem az egyetemmel. A vámszabályok igen szigorúak, nem lehet semmilyen élelmiszert, növényi és állati alapanyagból készült terméket bevinni. Bevallási kötelezettség van, pl. a túrafelszerelésekre (baki, sátor), bőrúkra. A hölgy kérdezi, hogy a lábamon lévő egy pár cipő az egyetlen lábbeli-e, amit be szándékozom vinni az országba. Sűrűn bólogatok, miközben azon filózom, mennyit is kellene fizetnem, ha rájönnének, hogy a Teva szandim a zsákban van, de nem jönnek rá. Ezt követően hat óra buszozás után érkezem meg úticélomhoz: Észak-Queensland fővárosába, Townsville-be.

A Roiss River torkolatánál elterülő város, illetve városok, mert mára teljesen egybeépült egy Thuringova nevű hellyel, 150.000 lakosnak ad otthont, plusz a szinte egész évben itt lebzselő turistáknak. A klíma kiváló, tél gyakorlatilag nincs,

leghidegebb július közepén van, olyankor hajnalra Ikerváros (Twincity-nek is hívják a városokat), a déli szélesség 19. fokán fekszik, éghajlata a szubtrópusi monszun és a nedves szavanna között váltakozik attól függően, milyen közel vagyunk a tengerhez. Az utcákon mindenfelé pálmafák, banánfák, papagájok hada a levegőben, ibiszek a házak előtti kertekben.

Az egyetem, becsületes néven James Cook University (JCU), valóban egyetemváros, hiszen teljesen elkülönülve található, a folyó túloldalán, a Mount Stuart lábánál. Nem kell valami ekeket ostromló hegyre gondolni, csupán 570 méter körüli. A terület aljzatát bázikus, intermedier és savanyú vulkanitok, valamint anatektikus gránitok alkotják. Erre nagy vastagságú tufa és folyami üledék települ. A várost a Nagy-Vízválasztó északi nyúlványának lankásabb kiemelkedései szegélyezik. Időjárási frontok alkalmával a Stuart-hegy csúcsa körül terjedelmes esőfelhők tornyosulnak, színesítve a bámulatosan szép, ámde unalmas kék égboltot. Lehet itt túrázni, hegyibicajozni, sziklát mászni, bókászni a félsivatagban, ami koránt sem veszélytelen, mert minél beljebb hatol az ember a kontinens belsejébe, annál kevesebb a csapadék és az ivóvíz. Amíg kint voltam, jó néhány esetről lehetett hallani, hogy valaki csak úgy elindult sétálni, mintha szavazni menne vasárnap délelőtt, és alig tudták levakarni a szikláról, amire odakozmált. Ez a terület valóban veszélyes azok számára, akik nincsenek felkészülve, és nem ismerik saját testük fizikai korlátait. Nem beszélve a különböző többé-kevésbé erős méreggel rendelkező állatokról, akik persze nem vadásznak az emberre, mint a filmekben látható, de hozzánk hasonlóan ők sem szeretik, ha megzavarják csendes szunyókálásukat.

A JCU szép nagy területet birtokol, az épületek közötti terek parkosítva vannak, amik telve vannak a kontinens e részére jellemző állatok hadával. Egyik vasárnap reggel, miközben a mérnöki kar számítógépterme felé bicajoztam, amely a hét minden napján, éjjel-nappal nyitva van (a belépés mágneskártyával), három nyuszt láttam ugrándozni a füves szavannát jelképező néhány száz négyzetméter területű füves térség szélén. A fűvön fel-le sétálgatnak a papagájok, kakaduk, néha hallani a kookaboora kiáltását. Az egyetem területén minden tanszéknek jól elkülönített épülete van. A földtudományok tanszéke kb. akkora, mint a bölcsészek szocreál stílusban épült Petőfi-épülete. Itt működnek a geológusok, geofizikusok, földrajzosok, akik a hazai és európai „minta”

10 fokra is lehűlhet a levegő hőmérséklete. Az ellenére leginkább a Földrajzi Információs Rendszerek (GIS) névre keresztelt dolgot művelik, hozzáteszem, igen jól. Az egyik buszjáratnak itt van a végállomása, bár nem túl sokan utaznak rajta, mert elég drága (ott nem adnak a diákoknak ingyenes bérletet), illetve mindenki autóval jár. Akinek egyikre sem telik, az marad a kerékpárnál. Ez egy roppant hasznos közlekedési eszköz, mivel a

város szép nagy területet foglal el, gyalog szinte befoghatatlan egy nap alatt, ha még vissza is akarunk érní, és mert mindenfelé kerékpárutak találhatók. Azt tapasztaltam, hogy az ottani autósoknak nem feltett szándéka minden arra járó bicajost elütni. Szépen megvárják, amíg elkerekkezem, hiszen az ő gyereke is így jár suliba, és nem nagyon örülne, ha valaki fellökné egy idehaza kenguru- rácsnak elnevezett eszközzel felszerelt gépjárművel. Ez a rács egyébként még a személyautók nagy részén is ott figyel, mert sok a kisemlős, mint például a kenguru kistestvére, a wallabi az utak mentén.

A wallabi (*Képünkön. Nem, nem a hölgy!*) egy törpe kenguru, úgy tudnám jellemezni, mint Kangát és Zsebibabát a Micimackóból. Sajnos itt is azt tapasztaltam, mint az Egyesült Államokban, hogy minden, ami átfut az úton, előbb vagy utóbb belepusztul ebbe a kalandba.

A város építészetére jellemző, hogy a házak földszintesek, bizonyos belvív-, illetve árvízveszélyes helyeken cölöpre építettek. Ez a megoldás igen jópofa, mert alatta rengeteg lomot lehet tárolni, anélkül, hogy megázná a nedves évszakra oly jellemző trópusi esőben. Magasabb épületek csak a központban találhatók. A belváros egy westernfilm díszletének és egy európai város belső negyedének keverékéből álló épületeket sorakozat fel. A főutcája (Flinders Mall), még a díszburkolatos Kárász sztritre is ráver egy klasszissal. Ott ugyanolyan gránitot láttam (talán azért, mert ott fejtik a szerencsétlent), viszont a szegedi gyakorlattal ellentétben nem járnak rajta, hanem szépen felcsiszolva padként szolgál, ami már alpból jobban néz ki, mint a csiszolás után újra felmaratott „Kárász-gránit”.

Még itthon eldöntöttem, hogy bűvárvizsga nélkül nem jövök vissza. Volt egy kis mákom is, mert az egyik tanárom a Diving Dreams nevű bűvárbolt és -kiképző iskola DM (Dive Master) fokozat várományosaként az egész csapatot beajánlotta egy tanfolyamra. Két nap elméleti és gyakorlati foglalkozás után végre hajóra szálltunk és megindultunk Maggie Island (Magnetic Island) felé. Az oktatók a kellemes hangzású Alma Bay nevű csendes öblöt választották az első merülések

helyszínül. Az ezt követő merülések a Nagy-zátonyokat öt kategóriába sorolják. Vannak, ahol merülni, halászni is lehet, míg más helyekre csak az engedéllyel rendelkező kutatók léphetnek, vagy inkább úszhatnak be. A legjobb kaland a két nap-két éjszaka hajón című volt, bár csökkentette a merülések élvezeti értékét az igen nagy számban a fedélzeten tartózkodó japán közösség. Velük kapcsolatban az bosszantott a legjobban, hogy állandóan japánul beszéltek, néha vakkantottak csak oda egy-két keresetlen szót nekem is. Tudom, az, hogy japánok japánul beszélnek, nem sok hírértékkel bír, viszont ők azért voltak/vannak ott, hogy megtanuljanak angolul. Hogy milyen sikerrel vették ezt az akadályt, jól mutatja, hogy a legjobb nyelviskolai csoportban csak egy lányka árválkodott közülük. A huzamosabb együttlét jelentősen megviselte az idegrendszeremet. Kinti magyar barátom azóta is kérdezi, mit üzenek a japán haversrácoknak. Hogy óvatosan fogalmazzak, eléggé megutáltam egyiket-másikat.

Természetesen találkoztam magyarokkal, mert mint tudjuk, honfitársaink mindenhol ott vannak a világban. Az egyikük egy már nyugdíjban lévő mérnököké, akinek a kertje arról híres, hogy reggelente néhány száz papagáj száll le és lepik el a különböző színekben pompázó virágokat. A másik magyar, akivel kellemes barátság alakult ki, egy helyi középiskolában tanít biológiát és természettudományokat. Ez elsőre nekem is elég rejtélyesnek tűnt, de elmagyarázta, hogy ott természettudomány címszó alatt szinte minden ebbe a tárgykörbe tartozó dolgot oktatnak, ráadásul egy félév alatt. A színvonal érzékeltetésére elmondok egy rövid történetet. Történt, hogy dolgozatot írtak a fiatalok, és az egyik feladat az volt, hogy le kellett mérni egy tetszőleges szakasz hosszát, bármilyen segédeszközt lehetett használni. Volt, akinek így sem sikerült kiszámolni, mekkora is az említett szakasz. De ne vonjunk le elhamarkodott következtetéseket az ottani és a hazai iskolai rendszerről csupán egyetlen „negatív” példa alapján. Ők sok minden olyat megtanulnak, amire az életben igen nagy szükségük lesz, és amit itthon

Korallzátony nyugati „reef”-jein történtek. A csak a szülőktől tudunk ellesni, vagy a saját kárunkon megtanulni.

Tanár úr barátom Frank névre hallgat, vagy ha jobban tetszik, Feri. Otthonában rendszeresen „hódoltunk” az USA-ból származó szabadidőprogramnak, a barbekjúának (BBQ), vagy Árpád nyelvén: hússütés roston. Rendszeresen főztünk a barátainak valami „magyarost”, hogy lássák, nem csak abból áll a világ, hogy melyik étterembe megyünk vacsizni. Kicsit szürreálisan hatott, amikor pacalpörkölt-főzés közben, egy az Óhazából származó cigány együttes kazettáját hallgattuk. A betoppanó JCU-s magyar lány ki is akadt. Azt mondta, ezt nem hiszi el, hogy Ausztráliában két magyar pacalt főz és dzsipszi mjúzikot hallgat. A pacal nagy sikert aratott, Rusty – egy idősebb helybéli – meg is jegyezte, hogy hagyjam a fenébe a tanulást és menjek vissza főzni. Nem is rossz ötlet, nyitni egy magyar éttermet a sok kínai, meg japán között.

A várost és a környékét sikerült a három hónap alatt elég jól megismerni, ebben segített Frank és az a házaspár, akiknél laktam. Rendszeresen segítettem Billnek és a feleségének, Evelynnek, és ezt azzal viszonzták, hogy elvittek ide-oda kirándulni. Egyik „nagy” tettem az volt, hogy kivágtam a múlt januárban vihar áldozatává vált kókuszpálmát. Csináltam már hasonlót, gondoltam, ez sem lesz túl nagy ügy. Aztán az lett. A sekély talaj miatt ezek a „fák” igen dús felszínhez közeli mellékgökér-rendszert fejlesztenek ki, amely bombabiztosan tartja őket. A procedura során a két leghasznosabb szerszám a csákány és a nagyfejsze volt.

Kirándulásaim során jártam félsivatagban és esőerdőben is. Merültem a Nagy-Korallzátonynál, láttam óriási bozóttüzeket, vezettem a „másik” oldalon és egy rövid időre részévé váltam egy nyugodt, kelet-ausztráliai kisvárosnak. Csak azt mondhatom, amit a nemrég hazatért barátaim: ezt látni kell.

Hunyadfalvi Zoltán

Foszlányok

----- Továbbított levél -----

Dátum:

Címzett:

Másolatot kap:

Tárgy: Remélem_el_fogod_olvasni - kökemény!

> 1. ESET: Kelly Sedey kívánsága az volt,

> hogy David Marsden, aki három éve volt a
> barátja, kérje meg a kezét. Aztán, amikor
> egyszer együtt vacsoráztak, David
> megkérte a kezét! Ő elfogadta, de ezután
> el kellett mennie, 20 perc múlva egy
> megbeszélése kezdődött. Amikor beért az

> irodájába, e-mail-eket talált a
 > számítógépén. Megnézte, a szokásos dolgok
 > egyet, amelyet még sohasem kapott. Ez a
 > levél volt. Egyszerűen elolvasás nélkül
 > törölte. NAGY HIBA VOLT! Ugyanaznap este
 > a rendőrség telefonált. DAVID-ről
 > volt szó! Elűtötte egy tárgonca. Nem élte
 > túl.

„Vírus: az a programozói, emberi zsenialitás, amely A) terjed, B) a szaporodásának minden lényegi fázisához kihasználja az emberi 1. figyelmetlenséget, 2. tudatlanságot, 3. tévhiedelmet, 4. hülyeséget. A programvírus lényegi eleme, hogy az ember az egyik gépről átviszi a másik gépre. A tisztelt felhasználó tudásszintjétől függően a vírus az első három tényezőt használja ki. Nade! Az e-mail vírus (más néven hoax) a negyediket! Tehát van egy levél, amelynek egyik sora megkér, hogy küldd már tovább jónéhány példányban. És van az EMBER (4), aki továbbküldi. Ezzel a hoax értékes időt veszteget el és növeli a hálózat terheltségét.”

> Figyelmeztetés! 2002. február 14-én
 > lehetséges, hogy Ön kap egy levelet „Légy
 > a Valentinom” címmel. NE NYISSA KI, mert
 > egy végzetes vírust tartalmaz! Ez
 > megnyitás után törli a Windowst minden
 > állományával együtt. Elolvasás után
 > amilyen gyorsan csak lehet, továbbítsa
 > ezt a levelet!

„Az angolszász kultúrkörben egyszerűen csak hoaxként (beugratás) emlegetett láncleveleket gyűjtő weboldalon (<http://urbanlegends.miningco.com/culture/urbanlegends/library/blhoax.htm>) igazi ingyencségekre bukkanhatunk: beteg, éhező és eltűnt gyerekek, ingyen kóla, részvény, szex és gépkocsi, petíciók különféle soha nem létezett civil szervezetek megmentésére, fogságba esett misszionáriusok, bizarr öngyilkosságok, heroin a hamburgerben, LSD a telefonfülkékben, AIDS-es tűk a mozsizékeken, kigyó a nyilvános vécékben, mérgezett tamponok, az élő homárral maszturbáló nő borzalmas halálának története. A site számon tartja azt is, hogy az adott sztori mióta cirkulál: bizonyos városi legendák a hatvanas-hetvenes évek óta folyamatosan forgalomban vannak, de újabban írógép helyett a neten sokszorosítják magukat. [...] A lánclevél vírus, de nem számítógépvírus: nem tesz kárt a számítógépekben, hanem az embert fertőzi és vele sokszorosítja magát.”

> A szomszéd utcában van egy barátom, ebben
 > a nagy és végtelen városban, de a napok
 > múlnak és a hetek szaladnak, és mielőtt
 > észrevenném, eltelik egy év. És soha nem
 > látom régi barátom arcát, mert az élet
 > egy gyors és rettenetes versenyfutás. Ő
 > tudja, hogy most is éppúgy kedvelem, mint
 > akkoriban, amikor még becsengettem hozzá,
 > és ő hozzám. Akkor fiatalabbak voltunk,
 > most pedig elfoglalt, fáradt férfiak.
 > Belefáradva az ostoba játékba, abba, hogy
 > nevet szerezzünk magunknak. „Holnap” –
 > mondom – „felhívom Jimet. Csak azért,

> voltak a barátaitól, de aztán észrevett

> hogy tudja, gondolok még rá.” De eljön és
 > elmegy a holnap, és a távolság köztünk
 > csak egyre nő. A szomszéd utcában! –
 > mégis mérföldekre. „Táviratot kapott,
 > uram” „Jim ma meghalt.” És ez az, amit
 > végül kapunk és megérdemlünk. Egy eltűnt
 > barát a szomszéd utcában. Ezt a levelet
 > elolvasás után 3 órán belül küldd el
 > 10 különböző embernek. Ha így teszel,
 > hihetetlenül nagy szerencséd lesz a
 > szerelemben. Az, akihez a legjobban
 > vonzódasz, hamarosan viszonzza
 > érzelmeidet. Ha nem így teszel, a
 > balszerencse feléd fordítja ocsmány
 > fejét.

„Factoid: Norman Mailer, a híres regényíró alkotta ezt a szót, mely az ő definíciója szerint »olyan tény (fact), ami csak azóta létezik, amióta az újságokba bekerült.« A mi meghatározásunk szerint a faktoid tulajdonképpen egy tényre utaló állítás, amelyre nincs bizonyíték (rendszerint nem is lehet, minthogy tény sincs, noha akként beszélnek róla). [...] De csakugyan ilyen nagy hatást gyakorolnak a faktoidok ítéleteinkre és hiedelmeinkre? Többségük, ugye, nagyon átlátszó és képtelen. Sajnos, a kutatások azt jelzik, hogy [...] a faktoidokat komolyan kell venni. [...] Az elült évtizedben egy röplapot (Leaflet of Villejuif) terjesztettek Franciaországban és Európa más részeiben. Ez a gépelt és fénymásolt iromány arra szólította fel a szülőket, hogy gyerekeik védelmében bojkottáljanak egyes termékeket, mert azok rákkeltőek. Közvélemény-kutatások szerint a francia háziasszonyok fele már olvasta a röpiratot, [...] 19 százalékuk már nem veszi az érintett termékeket, 69 százalékuk pedig elhatározta, hogy többé nem vásárol belőlük.”

> A düsseldorfi gyermekrákkutató intézet
 > listája az élelmiszerekben található,
 > egészségre ártalmas adalékokról: [...]
 > Ezek közül az E330 antioxidáns hatású
 > étkezési sav szájgyulladás előidéző
 > rákkeltő anyag. A felsorolt színezékek
 > szinte mindegyike, melyek a világ számos
 > országában (USA, Svájc) betiltottak,
 > megtalálhatók a főleg gyerekeknek szánt
 > cukorkákban! Szomorú és elgondolkodtató,
 > hogy a lassan vegyipari terméknek
 > minősülő élelmiszereinkkel kapcsolatban
 > az első és legfőbb aggodalom, ami a
 > közegészség-ügyi hatóság részéről
 > megnyilvánul, az nem a fogyasztók
 > egészsége, hanem a kérdéses termékeket
 > előállító – sok esetben külföldi
 > érdekeltiségű – vállalatok profitja.

„Az a legfigyelemreméltóbb, hogy amit a röplap állított, abból egyetlen szó sem igaz. A legveszélyesebb rákkeltő étel-adalék a röplap szerint az E330. Az Európai Közösség kódja szerint az E330 nem más, mint a citromsav, amely sok gyümölcsben – többek közt a narancsban – megtalálható.”

> Általában én sem hiszek az ilyen
 > levelekben, de ez most tényleg komoly.

„Mit tegyél, ha lánclevelet kapsz? NE KÜLDD TOVÁBB! Próbálj ötletes lenni, és jöjj rá magadtól, szemét, amit a hülyék sokszorosítanak! A) Ne higgy olyan levélnek, amit olyan embertől kaptál, akiről nem tudod, hogy gondosan ellenőriz egy hírt, mielőtt továbbadja. Semmiképp se higgy hülyéktől kapott levélnek (érthető okokból). B) Ha kapsz egy levelet, melyről nem tudod eldönteni, hogy hihető-e, akkor a legegyszerűbb módszer erről a feladót megkérdezni, akitől kaptad. Ha ő ellenőrizte neked: nyertél! Ha nem, akkor meg nyilvánvaló, hogy ellenőrizetlen információt küldözget a világba, tehát hülye, és innentől visszavezettük az esetet az A pontban leírtra.”

milyen módon tudsz meggyőződni arról, hogy a levél valódi felhívás, vagy csak egy értéktelen
> Miután megkaptad ezt a levelet, a
> következőket kell tenned: A.) Küldd
> tovább tíz olyan személynek, akit
> 1. nagyon utálsz, 2. nagyon szeretsz, 3.
> az állására pályázol, 4. akit kívánsz 5.
> akinek a barátnőjét / barátját kívánod.
> B.) Gondolkodj el rajta, hogy vajon Te
> miért kaptad?...

(Források: Internet, Pratkanis és Aronson: A rábeszélő gép c. könyve, valamint a személyes e-mail postaládám.)

összeállította: Bácskai Zoltán

Teki sztori

Egy történetet szeretnék elmesélni. Nem azért, mert olyan sok tanulság van benne, inkább csak nekem fontos.

Nyáron itt voltam a Mórában. A 36-os szoba teknősei átmenetileg hozzánk lettek beszállásolva. Sok kellemes emlékem fűződik a kicsiny jószágokhoz. Talán ezért vettem a számítógémem monitorjának tetejére egyet porcelánból. Sok megpróbáltatáson kellett átesnie, a billentyűzettel lefejeztük és egyéb sérelmek is érték. Így állt egy ideig, fejvesztve, mígnem kaptam egy másik, hasonló kis figurát egy számomra nagyon kedves embertől. Ezután már ketten voltak a monitor tetején, megosztva a helyen egy katicával. Később valaki a szobából titokban megragasztotta

első teknősöm fejét, (köszönöm szépen), de azután történt valami.

Kicsit érthetetlen és meglepő a dolog: egyszerre eltűntek az állatok, amíg senki nem volt a szobánkban. Nem értem: ahol a közönsben van 2 számítógép, sok CD, miért pont olyan figurákra van valakinek szüksége, amilyeneket kb. 100 Ft-ért maga is megvehet bármely írószobában... Megjegyezném: ez már beteges.

Kedves barátom! Nyugodtan fordulj orvoshoz, biztosan sikerrel lehet kezelni! Ja, és még valami: a katicát véletlenül itt hagytad. Szólj, mikor jössz érte, elmegyünk itthonról szívesen.

Te mikor mész már el?...

Ónódi Barbara

Kedves naplóm!

FEB. 8. SZOMBAT

Hányinger indul. Mindenhol hatalmas szívecskék, plüssmacik, hóvirág-hegyek. „Csak most: Valentin-napra lepje meg kedvesét egy doboz... bonbonnal!” Még jó, hogy most itthon vagyok, legalább egy darabig nem kell kimennem az utcára.

FEB. 10. VASÁRNAP

És én még azt hittem, hogy elbújhatok ez elől a Valentin-napnak nevezett össznépi örület elől! (Ami amúgy is Bálint-nap.) Zsu felhívott:

szakítottak (már megint, idén ötödjére). Pedig már megvette neki az ajándékot: ezt a pechet!!! Fúj, de rossz májú vagy, szégyellj magad! Az igazság az, hogy én felajánlottam, hogy kikaparam a szemét annak a dögnök, de azt mondta, hagyjam a fenébe. Remélem, ő is ezt fogja tenni. Csütörtökön elviszem cukrászdába, hogy ne legyen olyan magányos. Meg én se.

FEB. 11. HÉTFŐ

Világ páratlanjai egyesüljtek! (Mmm... nem is rossz ötlet...)

Írok az ombudsmannak, bepanaszolom az egész világot. Semmibe vesznek, mint kisebbséget. Ezeknek senki nem szólt, hogy nem mindenkinek van kedvese, aki meglephet azokkal a cuki szívecskékkel és tündi-büdi plüssmackókkal? Aki egyedülálló, annak három feje van? Mutáns? Földönkívüli? ÁÁÁÁÁÁ!

Lehet, hogy nem idegesítene annyira ez az egész, ha lenne pasim. Legalább erre az egy hétre. Van még három napom, hogy beszerezsem, mielőtt

odáig süllyedek, hogy bérelnem kell egyet. Bombanő-program indul.

FEB. 12. KEDD

Bombanő-program befuccsolt. Be akartam festeni a hajam vadító vörösrre, de, hogy úgy mondjam, túl jól sikerült. Most majd járhatok sapkában, míg a fodrász nem tud fogadni. No comment.

FEB. 13. SZERDA

Imádok élni! Én vagyok a legjobb csaj a környéken, csak ezt még senki nem tudja! De majd most! Ó, jessz!

Mariann levágott vagy húsz centit a hajamból, nem is tudtam, hogy ilyen könnyű a fejem!

Örömben

hazamentem: apu sírt, hogy végre újra az ő kicsi lánya vagyok.

Legalább biztos lehetek EGYETLEN rajongóm

hűségében. Így a szívdömpinget is könnyebb elviselni. Erről jut eszembe, hogy azt álmodtam, a szívek életre keltek, és meg akartak enni mindenkit, aki nem vett semmit a párjának (mondjuk, mert nincs neki). Csuumom víz voltam, mikor felébredtem.

FEB. 14. CSÜTÖRTÖK

Már délelőtt 7 óra, és sehol semmi virág, vagy szívecske. Senki sem szeret! A biztonság kedvéért jó előre bespájkoltam egy rakomány csokit, hadd higgyék, hogy milyen népszerű vagyok. Most úgyis szükségem van egy kis boldogsághormonra.

Ráadásul finom is. Pattanásos lesznek tőle, de legalább hízlal. És akkor már ketten leszünk: én és a fenekem.

A posta előtt egy cigányasszony jósolt: fizettem, a papagája meg kirántott egy cédulát a dobozból. Ezen a cetlin van megírva az én sorsom. Íme:

Jóscédula Kisasszonynak (ez vagyok én)

Nagyon élénk és vidám vagy (főleg mostanában). Szereted a viccelődést, a mulatságot és a játékok, éppen ezért sokan azt hiszik, hogy veled szembeni vágyaik teljesülnek (bár hinnék...). A te szíved csupán azé, akivel nemrég összevesztél. Sikerülni fog viszont őt férjedül venni. Jó házaseletetek lesz (már azt sem tudom, mi az), ha jól megfontolod a dolgokat!

A férjed István lesz.

80 évet fogsz élni.

A férfiaktól nem kell félned! (Mert egyik sem akar tőled semmit...)

Sorsjegyszámaid: 5-13-21

Na, indulok Zsuval a cukrászdába, mielőtt túlságosan beleélem magam, hogy lesz férjem.

FEB. 15. PÉNTEK

Hányinger indul. Az az utolsó krémes nem kellett volna.

Alighogy beültünk az Édes Titokba és megrendeltük az első adag ribizlis túrótortánkat (mmm), beállított az a Dög szívecskevel, plüssmackóval, csokikával, ahogy azt kell, és addig bűgött Zsuzsikának, míg le nem vette a lábikájáról, és hazasétikáltak, kéz a kezecskében.

Utálom. Elmentek, az a Szemét meg az asztalra dobott egy kétezrest: – A vendégem voltál.

Először azt gondoltam, törölje ki vele a seggét, nekem nem kell a pénze, aztán mégis elköltöttem. Végigettem a választékot: Pali bácsi büszke lenne rám.

Ezzel persze nem Vele toltam ki, csak erre későn jöttem rá.

Mindegy, ezt is túléltem, van egy évem, hogy felszedjek valakit, vagy az Antarktiszra költözzek. Ha jól emlékszem, tavaly ilyenkor is ezt írtam.

-Butch-

Mellek, macskák, málnabokrok

– Ne legyél balfék, W.! Van még két órád, két kurva hosszú órád. 120 perc alatt marha sok mindent lehet tenni, nem kell beszarni. Meg tudod csinálni és kész, akkor is, ha ebben a pillanatban még gőzöd sincs, mi a franc fog kisülni az egészből. De éppen ez benne az izgalmas. Ettől áll fel... az ember hátán a szőr. Ettől érzi úgy, mintha áramot vezetnének a gerincébe. Kéjes őrjöngés a málnabokorban, és az se baj, ha beléd áll pár tüske. Érted már, güzüke? Ahogy arra előttem már sokan mások rájöttek: A FOLYAMAT A LÉNYEG! Vagy legalábbis: a folyamat IS lényeges! Mármost az én szempontomból, és mondd: ki másnak az érdekét kellene nézmem? De bizonyos értelemben mégis fájó, amikor az “ők” – legyünk optimisták és tételezzük fel létezésüket – egy része e mondat után feláll; “hagyjál ilyen faszágokkal”, mondja és inkább elolvassa, mit csinált X és Y, mi történt ekkor meg ekkor, hányan, mikor és mekkora örömmel, és különösen elégedett, manószzerű törpemosoly ül ki az arcára, ha a sorok között megtalálja nyomtatott magamagát. És közben azt hiszi, jól tett magával. Hát a nagy lófaszt! Akkor tenne jól magával, ha csak egy kicsit, egy ici-picit megerőltetné magát és rájönne, mit is jelent az, hogy “jót teszek magammal.” Mármost szellemileg, de gondolom, azért nem vagy akkora kéjenc, hogy még erről is a maszturbálás jut az eszedbe...(…)

– Fogd vissza magad, B.! Nagyon közönséges, hatásvadász vagy! Fel fog állni az embernek? Micsodája? A farka, mi? Erre gondoltál, vagy nem? Mondd ki, nyugodtan, bár poénnak nagyon gyenge, de abban igazad van, hogyha valamilyan nemi utalást beépítesz a cikkbe, hát még a címbe, halálbiztos, hogy minimum megduplázod az olvasottságod. Így működik a világ: SZEX és ERŐSZAK. Ez az, ami kell a népek. Hiába nézel így rám, ez a valóság. Oké, engedek: ez IS a valóság. Amúgy meg vigyázz, haver: könnyen skizo lehetsz! Vigyázz, különben úgy végzed majd, mint azok, akiknek a belső képeit láttam a pszicho napokon. Tudod, azokra a macsekokra gondolok, akik úgy néztek ki, mintha ötszöri mosás és centrifuga után még a kettőhuzat is beléjük vezeték volna. A skizók úgy látták a világot, mint azokat a cicusokat. Haver, ez nem tréfa, most komolyan! Ezzel nem lehet poénkodni! Azaz lehet,

de nem illik! Vagy... hogy is van ez? Vigyázzál? Vigyázzak? Vigyázzunk? Látom, csak azért is csinálod...Végül is lehet, hogy igazad van: addig jó, amíg az ember viccelni tud az ilyen dolgokkal. Na ja, a humor mindig a lelki egészség egyik legfőbb jele. Dehát ezt is sokan megmondták előttem... (…)

Oké, W., majd mindenki magától eldönti, hisz-e neked vagy sem. De most hadd folytassam. Vegyünk egy másik dolgot: szerintem itt az emberekkel nincs minden rendben. És még enyhén fejeztem ki magam. Persze nyugodtan mondhatod, hogy a nagy szart, haver, te vagy a hülye. Mindegy, mondok egy példát. Miközben gépelek, tőlem pár méterre feláll egy átlagos kinézetű, magas, lófarkas csaj és tesz-vesz a kabátjánál. A mozdulatsort még kétszer megismétli, aztán lelép. Közben szenved. Érted? Látszik rajta, hogy kurvára nem érzi jól magát. Nem testileg, hanem lelkileg. Fásultan feszült a képe, olyan, mintha egész héten szargalacsinokat kellett volna felgörgetnie a bányamélyből. Semmi öröm, semmi jele az ÉLNI vágyásnak. Látásból ismerem: nem csak most ilyen. És tudod, miért ennyire szar a kisugárzása? Hát azért, bazmeg, mert uszkve húsz év alatt nem jött rá arra, hogy NEKI IS VAN MELLE. Még akkor is van, ha szemmel láthatólag nincs. Egyszerűen nem volt hajlandó ráeszmélni arra – mert ez némi intelligencia mellett végső soron akarat kérdése –, hogy mellének létezése bizonyos szempontból kizárólag attól függ, hogy HISZ-E BENNE. Mert ha még ő sem hajlandó hinni benne, akkor nem képzelheti komolyan, hogy más mindezek ellenére ÉSZREVESZI a mellét és hinni fog benne. És most tök mindegy, hogy mellről vagy másról beszélünk, a lényeg az, ami ott belül van. Most úgy nézel rám, mintha tényleg megőrültem volna. Pedig csak kiírom magamból, ami bennem van. Ja, hogy épp ezért vagyok hülye? Hát bocsika, de ez egy olyan dolog, amin nem vagyok hajlandó változtatni. Sőt, nem is nagyon tudok. Ez egyszerűen így működik. Máshogy az egésznek nem lenne értelme, sőt nem lenne az sem, aminek nem lehetne értelme, mert ez a pár ezer karakter anélkül meg se bírt volna születni...

web-

Rejtvény!!!

Rövid idővel a téli olimpia után szeretném, ha felfrissítenétek az olimpiával kapcsolatos ismereteiteket.

Segítségetül néhány kérdés:

1. Ki lett az egyetlen magyar olimpiai bajnok 1896-ban Athénban?

2. Az Olimpiai Játékok látványos megnyitójának fő eseménye az olimpiai láng meggyújtása azzal az égő fáklyával, amelyet futók serege hoz az ókori játékok színhelyéről, a görögországi Olümpiából az olimpiát éppen rendező város stadionjába. Ezt a szertartást 1928-ban az újkori olimpiák atyja vezette be,

- arra kérve a sportolókat, hogy tartsák elevenen az újjászületett olimpiai szellemet. Ki volt ő?
3. Melyik évben választották a NOB elnökévé Juan Antonio Samaranchot?
4. Melyik évben és hol lett olimpiai bajnok Növényi Norbert?
5. Ki az az angol sportoló, aki 1984-től kezdve minden olimpián összelapátolt egy-egy aranyat nemzetének az evezősöknél a kormányos nélküli négyesek futamában?
6. Hány olimpiai aranyérme van Egerszegi Krisztinának?
7. Ki gyújtotta meg Sydneyben az olimpiai lángot?
8. Egy hétszeres paralimpiai bajnok kerekesszékes atléta gyújtotta meg Sydneyben a lángot a XI. Paralimpiai Játékok jelképeként. Ki ő?
9. Ki lett a magyar csapat első olimpiai bajnoka Sydneyben?

10. Sorold fel a 2000-es év olimpiai bajnok magyar vízilabda-válogatott tizenhárom aranyérmesét!
11. Ki nyerte a kenusok 500 méteres versenyét a férfiaknál Sydneyben?
12. Balogh Gábor a 2000-es sydney-i olimpián ezüstérmet szerzett öttusában. Ki lett az aranyérmes?
13. Hány aranyat nyert Sydneyben az ausztrál úszó, Ian Thorpe?
14. Ki lett a 100 méteres síkfutás és a 4×100-as váltó aranyérmese Sydneyben a férfiak között?
15. Milyen származású a magasugró Javier Sotomayor (képünkön)?

A helyes megoldásokat névvel és szobaszámmal ellátva a 27-es szobában lehet leadni április 4-ig; egy szerencsés megfejtő pedig ajándékot kap!

Jó munkát!

Vajgely Margó

Móra Nyúz – a Móra Ferenc Kollégium lapja. Megjelenik havonta, 120 példányban, ingyenes terjesztéssel.
Szerkesztette: Pintér Lajos – **Tördelte:** Vernyik Zénó – **Képszerkesztő:** Vernyik Zénó – **Korrektor:** Bácskai Zoltán

Szerzők: Balizs Tibor, Bácskai Zoltán, Bencze Mariann, Benei Fédra, Bereczki Zsolt, Bokros Judith, Erdélyi Ágnes, Fülöp Annamária, Hunyadfalvi Zoltán, Kaplár Katalin, Lutz Gábor, Mangó Zoltán, Mészáros Orsolya, Molnár Edit, Nagy Júlia, Oláh Krisztina, Olesnyovics Veronika, Ónódi Barbara, Papp Péter, Parti Tamás, Pintér Lajos, Ragány Zoltán, Simonka Rita, Szilágyi Szilvia, Sztankó Klára, Urbanik Tímea, Vajgely Margó, Vernyik Zénó és Wéber Balázs.

Külön szerkesztői köszönet: Pap Dánielnek!

Lapunk megjelenését támogatta: a Pro Renovanda Culturae Hungariae Alapítvány és az SZTE EHÖK Kulturális Bizottsága.

Emlékeztető

2002. március 12.

2002. március 20.

2002. április 11-14.

2002. május 1-5.

Debussy életrajzi koncert

Ki Mit Tud?

Morgilla

Kollégiumi kirándulás Erdélybe